

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

EDUCAȚIE SOCIALĂ

Învățământ gimnazial

RECOMANDĂRI METODOLOGICE PENTRU
CONSOLIDAREA ACHIZIȚIILOR
ANULUI ȘCOLAR 2019-2020

CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

Machetat la
Editura Didactică și Pedagogică S.A.

RECOMANDĂRI METODOLOGICE PENTRU CONSOLIDAREA ACHIZIȚIILOR ANULUI ȘCOLAR 2019-2020 DISCIPLINA EDUCAȚIE SOCIALĂ

Recuperarea rămănerilor în urmă în învățare la disciplinele socio-umane pe perioada de pandemie

Introducere – Contextul realizării reperelor metodologice

Anul școlar 2019 – 2020 a reprezentat o provocare fără precedent pentru școlile din toată lumea. Conform estimărilor, peste 90% din populația școlară a întregului Glob a fost afectată de închiderea școlilor din cauza pandemiei cu noul Corona virus. România nu a făcut excepție, fiind printre primele state europene care a decis să întrerupă cursurile la toate nivelurile de învățământ, la începutul lunii martie.

Situația de urgență a avut consecințe directe asupra tuturor actorilor educaționali – elevi, profesori, echipe de conducere, personal de sprijin, părinți. Din această perspectivă, închiderea școlilor a însemnat modificarea semnificativă a organizării întregului proces de predare – învățare – evaluare, în condițiile în care anul școlar se oprirea la săptămâna 24 și era necesară o abordare alternativă a finalizării cursurilor și a evitării „înghețării” acestui an.

La nivelul școlii și echipelor manageriale continuarea școlii a însemnat căutarea, într-un timp foarte scurt, a unor răspunsuri realiste la întrebări concrete: *cum să ne organizăm și ce presupune acest lucru pentru ca învățarea să nu fie întreruptă și niciun elev să nu fie exclus?* În acest context, sintagma profesor – agent al schimbării a dobândit o semnificație concretă, profesorii fiind cei care au fost chemați să pună în practică modul de organizare și realizare a învățării în noile condiții.

Soluțiile identificate de profesori au fost variate și au depins în mod direct de foarte multe variabile de context, precum: experiența anterioară și nivelul de pregătire pentru învățarea la distanță/online, resursele disponibile la nivel de școală și accesul la aceste resurse sau gradul de susținere pe care elevii l-au avut din partea familiei (echipamente și conexiune la Internet, sprijin în învățare). Diversitatea modalităților de promovare a învățării la distanță/online s-a reflectat în învățarea și rezultatele dobândite de elevi în această perioadă. Aceștia au ajuns la achiziții foarte diferite la finalul anului școlar 2019-2020, iar modul în care profesorul a inițiat și desfășurat comunicarea și activitatea de învățare cu elevii au reprezentat factori determinanți. Și în cazul în care învățarea online nu a fost posibilă în lipsa unor condiții de bază (de exemplu, accesul la echipamente/Internet, spațiu online asigurat la nivelul școlii), a fost realizată o educație de calitate, printr-o învățare la distanță care a valorizat comunicarea directă cu elevii, dezvoltarea unor materiale de învățare relevante, oferirea de feedback și sprijin individualizat, în diferite modalități.

Experiența școlii de acasă arată că mediul online/echipamentele folosite pentru *practici didactice rutiniere* afectează negativ, pe termen mediu și lung, motivația pentru învățare a elevilor. După ce noutatea învățării online s-a estompat, lipsa unor practici adecvate (centrarea veritabilă pe competențe, abordări metodologice participative, echilibru între activitățile online sincron/asincron, valorificarea în învățare a resurselor educaționale deschise etc.) a condus în multe cazuri la o participare mai redusă, la un grad mai mic de implicare în rezolvarea unor sarcini de lucru și la achiziții dobândite insuficient sau nestructurate.

Perspectiva părinților este, de asemenea, semnificativă pentru organizarea și realizarea învățării în condiții de pandemie. Familiile s-au confruntat cu propriile provocări (de exemplu, păstrarea locului de muncă, desfășurarea activităților profesionale la distanță, asigurarea condițiilor necesare zilnic), dar și cu mai mult timp petrecut de adulți împreună cu proprii copii. Părinții reprezintă o resursă importantă de sprijin pentru învățarea la distanță sau online, în special pentru elevii din învățământul primar și gimnazial. Implicarea părinților a fost inegală, fiind influențată atât de condiționarea propriilor sarcini de serviciu, cât și de competențele necesare (inclusiv, competențe digitale) pentru a oferi un sprijin real copilului. Este important să înțelegem *ce*, *cât* și *cum* să cerem de la părinți, astfel încât să existe o bună colaborare între profesor și familie.

Cu toții ne dorim ca noul an școlar să ne găsească mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor legate de desfășurarea cursurilor în condițiile existente. Ce presupune însă începerea școlii în condiții de normalitate și cum ne reprezentăm această *normalitate*? Este evident că reluarea cursurilor față în față după modelul dinainte de pandemie nu mai este posibil. Dimensiunea online nu este (doar) o alternativă sau o *plasă de siguranță* pentru contextele de suspendare a învățării față în față, ci este o componentă a unei educații moderne, incluzive și de calitate. În egală măsură, este nevoie de competențe digitale dezvoltate pentru a valorifica avantajele învățării online și pentru a o folosi ca un mijloc pentru o învățare cu sens.

Recomandările formulate în această resursă au fost construite având în vedere această înțelegere a învățării online, cât și multiplele implicații ale închiderii școlilor din perspectivă: curriculară (implementarea Curriculumului național); didactică (organizarea propriu-zisă a activității cu elevii); a resurselor (mijloacele generale avute la dispoziție). În mod concret, recomandările contribuie la înțelegerea și raportarea critică la ce s-a întâmplat pe perioada de pandemie din perspectiva învățării. Sperăm că aceste sugestii vor fi utile pentru evaluarea pierderilor în învățare și pentru identificarea unor măsuri eficiente de recuperare a unor achiziții. Activitățile de recuperare sunt, din această perspectivă, o oportunitate ca fiecare elev să aibă condiții egale în învățare și în parcursul educațional pe care îl alege.

REPERE METODOLOGICE PENTRU CONSOLIDAREA ACHIZIȚIILOR ANULUI ȘCOLAR 2019-2020

DISCIPLINA EDUCAȚIE SOCIALĂ

Gândire critică și drepturile copilului

- CLASA A V-A -

SECȚIUNEA 1

**Repere pentru estimarea nivelului achizițiilor învățării la finalul anului școlar 2019-2020
în vederea realizării planificării calendaristice pentru noul an școlar**

1. Analiza planificării calendaristice din 2019-2020, realizată pentru clasa a IV-a și identificarea competențelor specifice insuficient formate/dezvoltate în perioada martie - iunie 2020

Această secțiune cuprinde observații referitoare la relația dintre programa clasei a IV-a și programa clasei a V-a, însoțite de recomandări referitoare la structurarea competențelor, rezultate în urma analizei programei școlare și a planificării calendaristice. Materialul reprezintă un exemplu de analiză și corelare a competențelor din anul școlar 2019-2020 (de la clasa a IV-a) cu cele din anul școlar 2020-2021 (de la clasa a V-a).

În acest sens, profesorul va analiza programa școlară specifică anului 2019-2020 pentru disciplina *Educație civică*, pentru clasa a IV-a și planificarea calendaristică pentru anul școlar 2019-2020, pentru disciplina *Educație socială*, pentru clasa a V-a, identificând competențele specifice nestructurate sau incomplet structurate, respectiv conținuturile asociate neabordate, a căror recuperare este necesară.

Documente de analizat:

- Programa școlară pentru disciplina *Educație civică* clasa a IV-a, aprobată prin OMEN 5003/02.12.2014;
http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2014-12/25-Educatie%20civica_clasele%20a%20III-a%20-%20a%20IV-a.pdf
- Programa școlară pentru disciplina *Educație socială* – clasa a V-a – *Gândire critică și drepturile copilului*, aprobată prin OMEN 3393/28.02.2017;
<http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2017-progr/28-Educatie%20sociala.pdf>
- Planificarea calendaristică pentru disciplina *Educație civică*, clasa a IV-a, din anul școlar 2019-2020.

Este necesar ca demersul de identificare a competențelor specifice care nu au fost dobândite de către elevi în perioada întreruperii cursurilor sau care au fost insuficient formate/dezvoltate, să plece de la planificarea calendaristică a anului școlar 2019/2020. Acest demers poate fi realizat în doi pași, astfel:

a. Identificarea în planificarea calendaristică a anului școlar 2019/2020 a ceea ce nu a fost realizat prin învățare față în față. Analiza planificării calendaristice răspunde întrebării *ce s-a „parcurs”/ce nu s-a „parcurs” prin învățare față în față, în raport cu planificarea inițială?*

În mod concret, pentru profesorul care va preda disciplina *Educație socială* la cls. a V-a, acest lucru înseamnă că planificarea realizată de învățător la începutul anului școlar 2019/2020 nu a mai putut fi realizată ca atare

Această analiză duce la constatări diferite pentru profesori diferiți, planificarea calendaristică fiind un instrument personalizat al fiecărui cadru didactic. Din această perspectivă, deoarece nu există o planificare unică la nivel național, *nu există un exemplu standard (unul și același) la nivel național de recuperare a ceea ce nu a fost parcurs.*

b. Identificarea a ceea ce a fost realizat în alte condiții, din momentul întreruperii cursurilor. Această analiză răspunde întrebării *ce s-a „parcurs”, în perioada pandemiei, în alte condiții (din momentul închiderii școlilor)?*

În multe/ cele mai multe situații, activitățile cu elevii au continuat și după închiderea școlilor. În consecință, săptămânile din planificarea inițială, care corespund întreruperii cursurilor, ar putea să nu reprezinte/să nu reprezinte în toate situațiile „pete albe” din perspectiva celor incluse în planificare pentru această perioadă. Începutul noului an școlar presupune valorificarea rezultatelor activităților la distanță/online, respectiv sesizarea elementelor insuficient structurate în perioada cursurilor online.

Având în vedere schimbarea ciclului de învățământ și, implicit a cadrului didactic care va preda disciplina *Educație socială* și, în unele situații, schimbarea colectivului de elevi, analiza realizată de către fiecare cadru didactic presupune raportarea la toate achizițiile dobândite de elevi și înainte și după declanșarea pandemiei, cu alte cuvinte, la rezultatele învățării elevilor (obținute în condițiile date).

În urma acestei analize, fiecare cadru didactic prioritizează ce anume necesită remediere/recuperare; prin raportare la competențele specifice prevăzute în programa școlară pentru clasa a IV-a, profesorul realizează conexiuni între componentele estimate a fi insuficient realizate și programa pentru clasa a V-a. Este necesar ca în realizarea planificării calendaristice pentru anul școlar 2020 – 2021, fiecare cadru didactic să aibă în vedere întrebări, precum: *ce pot recupera și cum se corelează aspectele de recuperat cu noile achiziții ale anului școlar 2020-2021?; ce pot remedia și cum se raportează la noile achiziții ale anului școlar 2020-2021?*

Exemplul oferit mai jos, în TABELUL 1, pune în evidență competențe specifice la clasa a IV-a (dezvoltate într-o măsură mai mare sau mai redusă), utile pentru structurarea competențelor care urmează a fi formate potrivit programei anului școlar următor (respectiv, la clasa a V-a).

TABEL 1

Competențe specifice Clasa a IV-a	Competențe specifice Clasa a V-a	<u>Continuturi posibil neabordate sau abordate partial</u>
2.3. Deosebirea comportamentelor prosoziale de cele antisociale 2.4. Identificarea drepturilor universale ale copilului	1.1. Manifestarea interesului pentru formularea de întrebări cu privire la propriile drepturi și responsabilități 1.2. Formularea unor opinii, explicații, argumente simple pentru promovarea propriilor drepturi și responsabilități	Raporturile noastre cu ceilalți oameni Drepturile universale ale copilului
3.2. Participarea la activități care promovează drepturile universale ale copilului	2.1. Formularea unor probleme care vizează drepturile copilului ca punct de plecare în rezolvarea lor 2.2. Identificarea, prin lucru în echipă, a unor măsuri de intervenție posibile pentru cazuri semnalate de încălcare a drepturilor copilului sau de promovare a acestora	
*3.3. Participarea la proiecte cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale	2.3. Realizarea, în echipă, a unui proiect de promovare a drepturilor copiilor pentru investigarea/soluționarea unor probleme specifice	

SECȚIUNEA 2

Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anul anterior

La începutul anului școlar 2020 – 2021, se va realiza evaluarea inițială, al cărei rol este diagnostic și prognostic.

În cele ce urmează, se pot regăsi exemple de itemi de evaluare inițială pentru stabilirea intervențiilor de tip remedial/de recuperare, pentru fiecare competență specifică identificată în prima secțiune a prezentului material, dar și pentru eventuale competențe specifice structurate în perioada septembrie 2019 - martie 2020, care stau la baza formării altor competențe specifice din clasa a V-a, în anul școlar 2020-2021.

Profesorul va alege metoda de evaluare în funcție de competențele specifice care trebuie evaluate și va construi un instrument de evaluare adaptat acestora. După aplicarea probei de evaluare inițială și analiza rezultatelor, fiecare cadru didactic va decide, în funcție de situația specifică identificată, tipul de intervenție, de tip remedial/de recuperare.

Pentru realizarea evaluării inițiale, fiecare cadru didactic poate selecta din exemplele de itemi prezentate mai jos sau poate adăuga alți itemi în funcție de activitățile desfășurate în perioada martie-iunie 2020 și de particularitățile clasei.

Acțiuni necesare la începutul anului școlar 2020-2021:

- se elaborează itemi de evaluare care să verifice competențele specifice ale clasei a IV-a, prevăzute în planificarea calendaristică pentru perioada martie-iunie 2020;
- pe baza rezultatelor obținute se pot identifica următoarele niveluri de performanță:
  - nivel de performanță superioară (✓ ✓)
  - nivel de performanță medie (✓)
  - nivel de performanță acceptabilă (+)
  - sub nivelul de performanță acceptabilă (—)

Ceea ce este sub nivelul de performanță acceptabilă indică o competență insuficient formată, care necesită reluare în clasa următoare prin activități remediale.

- rezultatele elevilor pot fi sintetizate, astfel:

Numele și prenumele elevului	CS 2.3					
	Item 1	Item 2	Item 3	Item ...	Item n	Situația răspunsurilor elevilor
B. A.	—	—	—			—
D. C	✓	✓	✓			✓
A. B.	—	—	+			—
C. D	+	+	—			— (?)

Pe baza acestei situații se poate aprecia dacă este vorba despre competențe specifice care sunt insuficient dobândite/formate la nivelul majorității elevilor sau la nivelul unui număr mic de elevi (2-3). Situația influențează și activitățile remediale stabilite (la nivel de clasă sau la nivelul celor 2-3 elevi, prin planuri individuale de învățare).

Exemple de itemi de evaluare a competențelor specifice menționate în Tabelul 1 (pentru clasa a IV-a)

Competența specifică 2.3: Deosebirea comportamentelor prosoziale de cele antisociale

1. Încercuiește cu verde comportamentele prosoziale și cu roșu comportamentele antisociale enumerate: AGRESIVITATE, COOPERARE, EGOISM, INSULTĂ, TOLERANȚĂ, RESPECT.

2. Scrie câte două reguli de comportament pe care le respecți:

- la magazin _____
- în parc _____
- la spectacol _____

3. La terminarea orelor de curs, Daniel îl împinge, în glumă, pe colegul lui.

Ce părere ai despre comportamentul lui Daniel și ce sfaturi i-ai da?

Competența specifică 2.4: Identificarea drepturilor universale ale copilului

1. Formulează care este dreptul copilului sugerat de imaginea de mai jos:

---

2. Ce drept a copilului a fost încălcat în fiecare situație de mai jos? Scrie răspunsul tău în spațiul marcat!

- La cercul de pictură, Maria nu a fost acceptată pentru că nu poate merge și este în scaun cu roțile.

- Mihai nu este primit la școală pentru că nu și-a făcut tema.

- Corina nu este lăsată să își spună părerea despre jucăria preferată.

---

3. Scrie, pe scurt, câte o situație în care drepturile ți-au fost respectate.

În FAMILIE –

La ȘCOALĂ –

În GRUPUL DE PRIETENI –

Competența specifică 3.2.**Participarea la activități care promovează drepturile universale ale copilului**

1. Scrie 3 activități potrivite pe care le poți face pentru promovarea **dreptului la educație**.
-
-
2. Cine contribuie la respectarea drepturilor ilustrate?

3. *Elevii unei clase discută despre importanța reciclării hârtiei pentru mediul înconjurător. George dorește să propună un plan pentru a colecta hârtie în școală. Claudia și Răzvan vor să impună tuturor propriul plan fără să îl lase și pe George să își spună părerea. Cum ar fi trebuit să procedeze Claudia și Răzvan pentru a-i respecta dreptul la opinie lui George? De ce?*

Competența specifică *3.3: Participarea la proiecte cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale

Etapele realizării unui proiect:

1. Alegerea unei teme care îi interesează pe elevi
2. Stabilirea obiectivelor – conținut, formă, perioadă de desfășurare, modalități de prezentare a proiectului
3. Etapa de cercetare, creație, investigație
4. Procesarea materialului (individual sau în echipă)
5. Realizarea formei finale
6. Prezentarea proiectului
7. Feedback - evaluare

Exemple de proiecte care se pot realiza: *Regulamentul clasei noastre, Reciclăm și refolosim împreună, Primar de mediu pentru o zi, 3 monumente din România incluse în patrimoniul mondial UNESCO, Tradiții și obiceiuri din zona noastră.*

Evaluarea proiectului poate începe cu autoevaluarea, apoi interevaluarea, urmată de evaluarea profesorului.

Criterii de evaluare:

- conținut
- originalitate
- implicare și participare
- modul de prezentare
- aspectul produsului final

SECȚIUNEA 3

Repere pentru construirea noilor achiziții. Exemple de activități de învățare

3.1 Exemple de activități remediale/ de recuperare

ATENȚIE

Activitățile de învățare nu trebuie confundate cu activitățile de evaluare!

Activitățile de învățare sunt modalități de organizare a activității didactice în scopul formării competențelor la elevi.

Evaluarea inițială va revela eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate la nivelul fiecărui elev și la nivelul întregii clase. Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Această secțiune include sugestii de activități de învățare cu caracter remedial sau de recuperare care să conducă la formarea competențelor parțial structurate/nestructurate în anul școlar 2019 – 2020, fără a prejudicia țintele anului școlar 2020 – 2021.

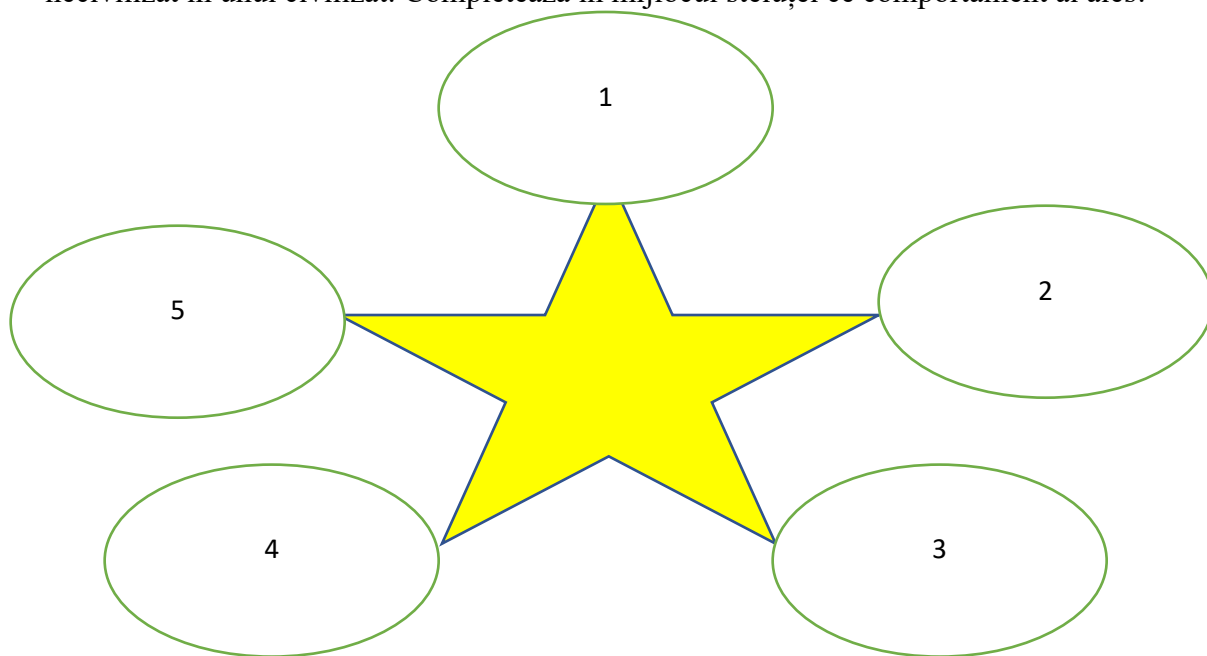
Exemple de activități de învățare realizate în vederea formării/dezvoltării competențelor specifice menționate în Tabelul 1 (pentru clasa a IV-a)

Competența specifică 2.3: Deosebirea comportamentelor prosoziale de cele antisociale

Activitatea – Cum mă comport?

Descrierea activității – identificarea și diferențierea comportamentelor prosoziale de cele antisociale

- Scrie, în dreptul colțurilor steluței, 5 pași necesari pentru a transforma un comportament necivilizat în unul civilizat. Completează în mijlocul steluței ce comportament ai ales!

De exemplu, comportament ales – AGRESIVITATE. Pași necesari pentru transformarea comportamentului:

1. Identific/ conștientizez problema sau comportamentul
2. Îmi controlez emoțiile
3. Comunic civilizat cu cei din jur
4. Îi ajut cu ce pot
5. Relaționez pașnic cu ceilalți

- Urmărește filmul despre bullying accesând linkul <https://www.youtube.com/watch?v=I0RZvBUYgnQ> și identifică ce tipuri de comportamente apar pe parcursul videoclipului.

Completează, în legătură cu fenomenul de bullying, primele două coloane ale tabelului ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/ AM ÎNVĂȚAT (ce știu cu privire la acest fenomen, ce vreau să știu).

Completează, la finalul discuțiilor, coloana a treia din tabelul ȘTIU - VREAU SĂ ȘTIU - AM ÎNVĂȚAT (ce am învățat).

Compară apoi: coloanele 1 și 3; coloanele 2 și 3.

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT

Activitatea – *Exprimă-ți părerea!*

Descrierea activității – exprimarea/argumentarea preferinței pentru adoptarea unui anumit comportament în situații date

- Citește textul de mai jos și apoi alege pălăria pe care vrei să o porți pentru a discuta despre

Pantofii roșii după N. Calma

Într-un oraș din America, trăia împreună cu mama ei o fetiță de rasă neagră pe care o chema Neuși. Mama ei spăla vasele la un restaurant și venea noaptea târziu. Neuși o aștepta pe mama ei până se întorcea de la lucru. În casă era frig. Sub dușumea forfoteau șobolanii și lui Neuși îi era frică de ei.

Într-o noapte, șobolanii furară pantofiorul stâng al fetei. Ea îl căută împreună cu mama ei multă vreme, dar nu-l găsiră nicăieri. Dimineața, Neuși își încălță pantofiorul drept și începu să plângă.

— Cum am să umblu acum desculță ? Mama oftă din greu.

— Nu plânge, fetița mamei! Îl voi ruga pe stăpânul meu să-mi dea leafa pe o săptămână înainte și dacă-l voi îndupleca, îți voi cumpăra alți pantofiori.

Neuși sări în sus de bucurie.

— Mămică, atunci cumpără-mi pantofiori roșii, așa cum avea fetița aceea frumoasă, pe care am văzut-o când am fost cu tine în parc.

— Nu știu, fetița mea, dacă îmi vor ajunge banii. Pantofiorii aceia sunt atât de scumpi! Dar Neuși o ruga atât de frumos să-i cumpere pantofiorii roșii, încât mama îi promise.

Duminică porniră împreună în oraș. S-au oprit în fața unei prăvălii. În dosul vitrinelor sclipitoare erau înșirate ghete și pantofi.

— Mamă, mamă, uite pantofiorii roșii! strigă deodată Neuși. Hai să intrăm mai repede!

În prăvălie, nimeni n-o luă în seamă pe negresă și pe fetița ei. Doi vânzători încercau o pereche de ghete unui băiat îmbrăcat într-un costum de sport, iar ceilalți stăteau de vorbă. Într-un târziu, mama se hotărî să-i roage:

— Iertați-mă, nu mi-ați putea arăta niște pantofiori roșii pentru fetița mea?

Vânzătorul se apropie supărat :

— Asta-i marfă scumpă, spuse el. Ai destui bani pentru astfel de pantofi?

— Da, domnule, stăpânul mi-a dat leafa pe o săptămână înainte. Numai atunci vânzătorul puse pe teighea o pereche de pantofiori roșii. Erau atât de noi, luceau atât de frumos și miroseau a piele! Neuși începu să bată din palme.

Vânzătorul se încruntă și murmură printre dinți:

— Încearcă-i!

Dar el nu-i încălță pantofiorul pe picior, așa cum ar fi făcut cu alți cumpărători. Neuși și mama ei aveau pielea neagră, și pentru cei cu piele neagră, vânzătorii nu se osteneau. Mama se așeză în genunchi în fața fetei și începu să-i încalțe pantofiorii. Dar ce nenorocire! Pantofiorii erau prea mici.

— Nu aveți cumva o pereche mai mare? întrebă mama. Vânzătorul o privi prin ochelari.

— Mai mari? Avem, numai că trebuie să cumperi și perechea pe care ai încălțat-o.

— Să iau și perechea asta? Dar pentru ce? Pantofii ăștia sunt mici pentru fetiță.

Vânzătorul împacheta netulburat, pantofiorii.

— Fetița i-a încercat și cine o să încalțe niște pantofi pe care i-a pus în picioare un copil de negru? Ești obligată să-i iei perechea asta.

Mama se uită disperată la ei.

— Vai de mine! Dar n-am bani decât pentru o singură pereche. Va să zică fetița mea va rămâne fără pantofi!

Auzind acestea, Neuși începu să plângă cu sughituri. Mama se apropie de stăpânul prăvăliei.

— Domnule, dați-mi voie să nu cumpăr acești pantofi, îl rugă ea sfioasă — fetița n-a încercat decât unul. Nu am niciun cent mai mult, domnule. Aceștia sunt bani munciți.

Patronul văzând în fața sa o negresă, făcu plictisit cu mâna.

— Nu vreau să păgubesc din cauza ta, spuse el morocănos.

Această discuție a fost auzită de un alt cumpărător, un om în salopetă de muncitor. El se aplecă spre Neuși și-i mângâie cășorul.

— Nu mai plânge, fetiță mică ! Apoi, întorcându-se către mama acesteia, îi spune:

— Dați-mi mie pantofiorii aceștia. Vor fi tocmai buni pentru fetița mea. Dumneata vei putea cumpăra alți pantofiori pentru copilul dumitale. Eu unul, știu ce înseamnă banii munciți. O salută pe mama Neușei, plăti pantofii și luând pachetul, ieși din magazin.

Neuși se întoarse fericită acasă. La fiecare pas pantofiorii cei noi scârțâiau și fetiței i se părea că pantofiorii vorbesc. Iar mama ei nu-l putea uita pe omul îmbrăcat în salopetă de muncitor.

Metoda pălăriilor gânditoare este o metodă de stimulare a creativității și gândirii critice. Se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt șase pălării:

1. **pălăria albă** – oferă o privire obiectivă asupra informațiilor, e neutră, e un fel de calculator ce stochează informația

✓ Povestește, pe scurt, textul *Pantofii roșii* după N. Calma.

✓ Care sunt personajele din text?

✓ Ce s-a întâmplat în magazinul de pantofi?

2. **pălăria roșie** – dă frâu liber sentimentelor și imaginației, are o perspectivă emoțională asupra evenimentelor, de exemplu:

✓ Cum te-ai simți tu dacă ai fi mama acelei fetițe?

✓ Ce ai simțit când vânzătorul i-a cerut mamei să plătească perechea nepotrivită de pantofi?

✓ Ți-a plăcut atitudinea omului îmbrăcat în salopetă de muncitor?

3. **pălăria neagră** – exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata. Gânditorul punctează ce e rău, incorect, erorile

✓ Ce comportament au avut angajații din magazin față de Neuși și mama ei?

✓ Vânzătorul a avut un comportament prosocial sau antisocial?

✓ Ce drept i-a fost încălcat fetiței?

4. **pălăria verde** – simbolizează gândirea creativă, se interesează de proces

✓ Cum putea vânzătorul să le ajute pe Neuși și mama ei?

✓ Cum ai fi procedat dacă erai în locul mamei?

5. **pălăria galbenă** – oferă o perspectivă pozitivă, constructivă asupra situației, oferă sugestii concrete, cere efort de gândire mare, dar nu se referă la crearea de idei noi

✓ Prin ce se aseamănă mama fetei și muncitorul?

✓ Ce alte soluții ai fi găsit tu pentru a o ajuta pe fetiță să obțină pantofii doriți?

6. **pălăria albastră** – exprimă controlul procesului de gândire, fiind dirijorul "orchestrei pălăriilor"

✓ Au procedat corect angajații magazinului cu Neuși și mama ei?

✓ Care este părerea ta în legătură cu comportamentul muncitorului?

Activitatea se poate desfășura cu ajutorul <https://www.google.com/slides/about/>. Se poate realiza un power-point pe care se poate discuta interpretarea fiecărui rol în funcție de culoarea pălăriei alese.

Competența specifică 2.4: Identificarea drepturilor universale ale copilului

Activitatea – Drepturile copilului

Descrierea activității – identificarea drepturilor universale ale copilului

- Scrie drepturile copilului ilustrate în fiecare imagine de mai jos.

(imagini realizate cu ajutorul aplicației *pixton.com*)

- Citește textul.

Drepturile omului și drepturile copilului se referă la acele aspecte de care avem nevoie pentru a trăi în siguranță, a fi sănătoși și a ne dezvolta capacitățile. Drepturile nu sunt dorințe sau ceea ce vrem, ci rolul lor este să ne asigurăm că ne tratăm unii pe alții corect și potrivit.

Copiii au nevoie de drepturi speciale deoarece trebuie să li se asigure o protecție aparte, de care majoritatea adulților nu au nevoie. Copiii depind de oamenii din jurul lor, pe parcursul copilăriei. În această perioadă, au nevoie de protecție specială, care să-i ajute să se dezvolte și să devină adulți independenți și responsabili. Trebuie, totodată, ca la rândul lor să respecte drepturile celor mai vulnerabili decât ei.

Drepturile fiecăruia sunt cuprinse într-un act internațional care se numește Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului. Aproape toate țările din lume au semnat acest act important.

Ce conține Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului?

Convenția cuprinde 42 de drepturi care sunt prezentate sub formă de enunțuri numite articole. Niciun drept nu e mai important decât restul, ci toate au aceeași importanță. Mai mult, drepturile se află în strânsă legătură, depinzând unele de celelalte. O țară nu poate alege să respecte doar două sau trei drepturi, ignorându-le pe restul.

Unele principii care stau la baza Convenției și care arată legătura dintre drepturi sunt:

Drepturile se asigură TUTUROR copiilor. Așadar, de aceste drepturi trebuie să se bucure toți copiii, de toate rasele, indiferent de limba vorbită, de naționalitatea lor, de cultura sau religia din care fac parte. Nu contează dacă au sau nu o dizabilitate, ce opinii au sau exprimă, din ce familie fac parte sau unde locuiesc. Nu contează nici dacă sunt băieți sau fete, ori dacă sunt bogați sau săraci. Toți copiii au drepturi!

(text preluat și adaptat după copiisinguriacasa.ro)

Completează tabelul folosind metoda SINELG.

Aceasta este o strategie utilizată pentru a menține elevii implicați în timpul citirii unui text și permite implicarea activă a elevilor pe parcursul lecturii unui text informativ. Elevii se implică în introducerea noilor informații în schemele de cunoaștere pe care le posedă deja. Ei corelează în mod deliberat informațiile noi cu cele deja cunoscute.

Pasul 1: Elevul citește textul cu atenție.

Pasul 2: Pe parcursul lecturării textului, elevul trebuie să noteze pe marginea lui semne ce au o anumită semnificație:

- ✓ dacă ceva din ce a citit confirmă ceea ce știa sau credea că știe;
- dacă o anumită informație pe care a citit-o contrazice sau diferă de ceea ce știa sau credea că știe;
- + dacă o informație pe care a întâlnit-o este nouă;
- ? dacă găsește informații care i se par confuze/neclare sau dacă dorește să știe mai mult despre un anumit lucru.

Pasul 3: Elevul reflectează asupra celor citite și își face un tabel pentru a sorta informațiile, asemănător celui de mai jos:

✓	+	-	?

Pasul 4: Elevul discută cu colegii/ cadrul didactic ideile din textul pe care l-a parcurs.

Activitatea se poate realiza și cu ajutorul aplicației <https://ro.padlet.com/> unde elevii, după ce au primit linkul de conectare, pot scrie pentru fiecare semn (✓, +, -, ?) ce și-au notat în tabel, folosind semnul + din partea dreaptă, jos a ecranului. Se poate edita fundalul în funcție de tema abordată.

- Realizează un afiș în care să ilustrezi un drept al copilului (se poate realiza și în aplicația www.canva.com, un instrument care permite editarea de fotografii, crearea de postere, afișe, modele animate care se pot partaja, cu ajutorul unor template-uri).

Activitatea – Respectarea/ încălcarea drepturilor copilului

Descrierea activității – analizarea unor situații în care au fost respectate/încălcate principalele drepturi ale copilului

- Vizionează filmul *O lume mai bună pentru copii cu dizABILITATI* realizat de UNICEF Romania accesând linkul <https://www.youtube.com/watch?v=ukdzZaB2tYQ>
Se discută despre respectarea/încălcarea drepturilor copilului ce reies din film.
Discuția poate fi ghidată de întrebări, ca de exemplu:
  - Ce dizabilitate are băiatul?
  - Ce fac ceilalți copii în curtea școlii?
  - Este respectat/încălcă vreun drept al copilului? Argumentează răspunsul.
  - Care sunt măsurile care ar trebui luate în școli pentru a putea fi respectate drepturile copiilor cu dizabilități?
  - Cum credeți că se simte băiatul atunci când se joacă împreună cu ceilalți?
  - Ați întâlnit o situație asemănătoare în viața voastră? Spuneți ce drepturi le-au fost respectate/încălcate acelor copii.

La această activitate se poate folosi și aplicația <https://www.tricider.com/>, un instrument de brainstorming ușor de utilizat. Se scrie întrebarea, se trimite linkul elevilor și la răspunsurile date se pot adăuga argumente și vota de către ceilalți ca fiind o idee bună sau nu, astfel încurajându-se interevaluarea.

Competențele specifice 3.2.

Participarea la activități care promovează drepturile universale ale copilului

Activitatea – Reprezentantul clasei

Descrierea activității – alegerea elevului care să reprezinte clasa la nivelul școlii

- Realizează un afiș prin care să îți promovezi calitățile de bun lider pentru a fi ales reprezentantul clasei (se poate realiza și în aplicația <https://infogram.com/>, un instrument care permite crearea de postere, afișe, modele animate care se pot partaja).
- Organizați alegerea unui elev din clasă care să vă reprezinte la nivelul școlii
Etapă:
  - elevii își exprimă dorința de a fi reprezentantul clasei
  - toți copiii din clasă votează (în scris sau online, fără a-și dezvălui identitatea)
  - se centralizează răspunsurile
  - în urma numărării voturilor este desemnat reprezentantul clasei

Sondajul se poate realiza și cu ajutorul aplicației www.slido.com selectând Ouik event → create → multiple choice. Completați cu variantele dorite, apoi trimiteți codul elevilor pentru a se loga. Aceștia vor vota; în aplicație apare rezultatul votului în timp real.

Activitatea – Povestea mea

Descrierea activității – discutarea unor cazuri reale sau imaginate care solicită decizie și exprimarea opiniilor personale

- Gândește-te la un caz în care au fost respectate drepturile unui copil. Scrie povestea și adaugă desene potrivite.
Activitatea poate fi realizată cu ajutorul aplicației <https://www.storyjumper.com/> unde elevii pot crea propriile povești ilustrate folosind personaje, imagini și chiar texte prestabilite, dar pot adăuga și propriile lor creații. După ce sunt finalizate, acestea se pot partaja.

***3.3. Participarea la proiecte cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale**

Această competență specifică poate fi formată, exersată, dezvoltată în corelație cu competența specifică 2.3 (*Realizarea, în echipă, a unui proiect de promovare a drepturilor copiilor pentru investigarea/soluționarea unor probleme specifice*) prevăzută în clasa a V-a. Acest lucru este facilitat și de bugetul de timp acordat, în clasa a V-a, pentru realizarea unui proiect educațional.

Prezentarea rezultatelor unui proiect se poate realiza cu aplicațiile specifice: <https://prezi.com/>, <https://www.powtoon.com/>, <https://www.google.com/slides/>, Power Point sau alte variante.

3.2 Exemple de activități pentru elevii în risc

Evaluarea inițială va revela și în cazul elevilor din medii și grupuri dezavantajate eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate. Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Această secțiune include sugestii de activități de învățare cu caracter remedial sau de recuperare care să conducă la formarea competențelor parțial structurate/nestructurate în anul școlar 2019 – 2020, fără a prejudicia țintele anului școlar 2020 – 2021, adaptate elevilor din medii și grupuri dezavantajate.

De asemenea, în funcție de situația specifică identificată de cadrul didactic la clasa la care își desfășoară activitatea, acesta poate decide inclusiv utilizarea unora din activitățile de învățare propuse în prezentul document, dacă gradul de dificultate se încadrează în nivelul proximei dezvoltări specific acelor elevi și există resursele materiale necesare.

Pentru elevii din comunitățile dezavantajate, care s-au aflat în imposibilitatea de a participa la „clasa virtuală” trebuie avut în vedere un sprijin susținut. Se recomandă a se începe de la un nivel minimal de dobândire a competențelor specifice și expunerea graduală la tehnologie (acolo unde este posibil).

Se pot folosi jocuri simple de recunoaștere a grupurilor din care face parte elevul (familie, grup de învățare, de joacă, de prieteni), de relaționare pozitivă între membrii unui grup, de găsire a unor puncte și interese comune ale acestora, dar și activități legate de asumarea de drepturi și îndatoriri în cadrul unor ateliere de creativitate prin care copilul poate să se manifeste și să se exteriorizeze liber prin desen, modelaj etc.

Competența specifică 2.3: Deosebirea comportamentelor prosociale de cele antisociale

Activitatea – Campania antibullying

Descrierea activității – identificarea și diferențierea comportamentelor prosociale de cele antisociale

- Realizează afișe sau postere prin care să atragi atenția la oprirea/stoparea fenomenului de bullying
- *Cuvinte care rănesc* – un joc în care fiecare elev desenează pe cel mai bun prieten, colorează și apoi decupează desenul. Îl prezintă colegilor.
Pasul 1 – spune-i 2 lucruri frumoase prietenului tău desenat
Pasul 2 – deoarece prietenii se mai și ceartă, spune 2 lucruri urâte, care să îl rănească/jignească pe prietenul tău desenat (pentru fiecare cuvânt jignitor adus prietenului desenat se rupe o bucată din el)
Pasul 3 – găsește modalități de a-ți îndrepta greșeala (pentru fiecare soluție adusă se lipește la loc câte o bucată, cu mențiunea că totuși în locul în care se află lipitura rămâne o „cicatrice”)

Competența specifică 2.4. Identificarea drepturilor universale ale copilului

Activitatea – Drepturile copilului

Descrierea activității – identificarea drepturilor universale ale copilului

- Alege un drept al copilului și ilustrează-l într-un desen. Poți folosi ce tehnică dorești (creion simplu, creioane colorate, pictură, colaj).
- Imaginează-ți un copil de vârsta ta care trăiește într-o țară în care este război. Scrie-i o scrisoare prin care să îl încurajezi, să îi dai sfaturi, să îi dai speranțe că vor veni vremuri mai bune pentru el!

Competențele specifice 3.2. Participarea la activități care promovează drepturile universale ale copilului

Activitatea – Povestea mea

Descrierea activității – discutarea unor cazuri reale sau imaginate care solicită decizie și exprimarea opiniilor personale

- Realizează o compunere în care să povestești despre o întâmplare trăită/imaginată în care ți-au fost respectate drepturile. Desenează una sau mai multe imagini potrivite pentru povestea ta.
- Prezintă colegilor lucrările tale și discută despre punctele comune dintre voi.

Se pot folosi și alte exemple de activități de învățare enumerate la punctul 3 care se pliază pe nevoile elevilor și resursele clasei și ale unității de învățământ.

3.3 Recomandări din perspectiva integrării tehnologiilor în procesul de predare/ învățare

Instrumente digitale pentru predare-învățare/ feedback și comunicare

- <https://digital.educared.ro/-portal> cu lecții, materiale cu caracter metodic, surse de informare și instrumente utile (gratuite) în procesul educațional
- <https://eduonline.roedu.net/> -bibliotecă digitală gratuită
- Google Classroom Moodle, Microsoft Teams, Edmodo, Learningapps etc - platforme educaționale gratuite

- Meet, Skype, Zoom - aplicații pentru comunicare colaborativă
- Whatsapp, Facebook/Messenger, email wrc, aplicații mobile favorite etc.-comunicare cu și între elevi.

Recomandări

Învățarea la distanță nu se produce doar prin transmiterea de teme către elevi, eventual prin intermediul Whatsapp!

- ✓ *Elaborați activități de învățare pe care le puteți monitoriza!*
- ✓ *Implicați elevii în organizarea activităților, solicitându-le chiar ajutorul în chestiuni tehnice, dacă este nevoie!*
- ✓ *În general, volumul mare de teme individuale descurajează elevii. Utilizați teme diferențiate pentru elevii performanți!*
- ✓ *Nu uitați că o temă fără feedback este, de cele mai multe ori, inutilă fiindcă nu produce învățare.*

*Prezentăm, în **Anexa 1**, spre ilustrare, câteva exemple de aplicații online care pot contribui la formarea/ dezvoltarea competențelor specifice la disciplinele socio-umane (vezi **Anexa 1**).*

REPERE METODOLOGICE PENTRU CONSOLIDAREA ACHIZIȚIILOR ANULUI ȘCOLAR 2019-2020

DISCIPLINA EDUCAȚIE SOCIALĂ Educație interculturală

- CLASA A VI-A -

SECȚIUNEA 1

**Repere pentru estimarea nivelului achizițiilor învățării la finalul anului școlar 2019-2020
în vederea realizării planificării calendaristice pentru noul an școlar**

1. Analiza planificării calendaristice din 2019-2020, realizată pentru clasa a V-a și identificarea competențelor specifice insuficient formate/dezvoltate în perioada martie - iunie 2020

Această secțiune cuprinde observații referitoare la relația dintre programa clasei a V-a și programa clasei a VI-a, însoțite de recomandări referitoare la structurarea competențelor, rezultate în urma analizei programei școlare și a planificării calendaristice. Materialul reprezintă un exemplu de analiză și corelare a competențelor din anul școlar 2019-2020 (de la clasa a V-a) cu cele din anul școlar 2020-2021 (de la clasa a VI-a).

În acest sens, profesorul va analiza programa școlară specifică anului 2019-2020 pentru disciplina *Educație socială*, pentru clasa a V-a și planificarea calendaristică pentru anul școlar 2019-2020, identificând competențele specifice nestructurate sau incomplet structurate, respectiv conținuturile asociate neabordate, a căror recuperare este necesară.

Documente de analizat:

- Programa școlară pentru disciplina *EDUCAȚIE SOCIALĂ* Clasele a V-a – a VIII-a, aprobată prin OMEN 3393 / 28.02.2017

<http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2017-progr/28-Educatie%20sociala.pdf>

- Planificarea calendaristică pentru disciplina *Educație socială - Gândire critică și drepturile copilului*, clasa a V-a, din anul școlar 2019-2020, realizată de fiecare cadru didactic.

Este necesar ca demersul de identificare a competențelor specifice care nu au fost dobândite de către elevi în perioada întreruperii cursurilor sau care au fost insuficient formate/dezvoltate, să plece de la planificarea calendaristică a anului școlar 2019/2020. Acest demers poate fi realizat în doi pași, astfel:

a. Identificarea în planificarea calendaristică a anului școlar 2019/2020 a ceea ce nu a fost realizat prin învățare față în față. Analiza planificării calendaristice răspunde întrebării *ce am „parcurs”/ce nu am „parcurs” prin învățare față în față, în raport cu planificarea inițială?*

În mod concret, pentru un profesor, acest lucru înseamnă că planificarea pe care a realizat-o la începutul anului școlar 2019/2020 nu a mai putut fi realizată ca atare.

Această analiză duce la constatări diferite pentru profesori diferiți, planificarea calendaristică fiind un instrument personalizat al fiecărui cadru didactic. Din această perspectivă, deoarece nu există o planificare unică la nivel național, *nu există un exemplu standard (unul și același) la nivel național de recuperare a ceea ce nu a fost parcurs.*

b. Identificarea a ceea ce a fost realizat în alte condiții, din momentul întreruperii cursurilor.

Această analiză răspunde întrebării *ce am reușit să „parcurs”, în perioada pandemiei, în alte condiții (din momentul închiderii școlilor)?*

În multe/ cele mai multe situații, activitățile cu elevii au continuat și după închiderea școlilor. În consecință, săptămânile din planificarea inițială, care corespund întreruperii cursurilor, ar putea să nu reprezinte/să nu reprezinte în toate situațiile „pete albe” din perspectiva celor incluse în planificare pentru această perioadă. Începutul noului an școlar presupune valorificarea rezultatelor activităților la distanță/online, respectiv sesizarea elementelor insuficient structurate în perioada cursurilor online.

Potrivit aspectelor menționate, analiza realizată de către fiecare cadru didactic presupune raportarea la toate achizițiile dobândite de elevi și înainte și după declanșarea pandemiei, cu alte cuvinte, la rezultatele învățării elevilor (obținute în condițiile date).

În urma acestei analize, fiecare cadru didactic prioritizează ce anume necesită remediere/recuperare; prin raportare la competențele specifice prevăzute în programa școlară pentru clasa a V-a, profesorul realizează conexiuni între componentele estimate a fi insuficient realizate și programa pentru clasa a VI-a. Este necesar ca în realizarea planificării calendaristice pentru anul școlar 2020 – 2021, fiecare cadru didactic să aibă în vedere întrebări, precum: *ce pot recupera și cum se corelează aspectele de recuperat cu noile achiziții ale anului școlar 2020-2021?; ce pot remedia și cum se raportează la noile achiziții ale anului școlar 2020-2021?*

Exemplul oferit mai jos, în TABELUL 2, pune în evidență conexiuni între posibile competențe nestructurate la elevi, identificate în planificarea calendaristică din clasa a V-a, și cele ce urmează a fi formate potrivit programei anului școlar următor (respectiv, la clasa a VI-a).

Educația interculturală îl va pune pe elevul din clasa a VI-a și în situația de a reflecta asupra faptului că diversitatea culturală poate fi protejată, promovată numai dacă sunt respectate și garantate drepturile omului și libertățile fundamentale. Într-o societate democratică statul, prin intermediul instituțiilor sale, dar și societatea civilă trebuie să garanteze promovarea și respectarea drepturilor omului.

În acest context, evaluarea nivelului de performanță în care au fost asimilate competențele formate în clasa a V-a prin parcurgerea conținuturilor „*Instituții guvernamentale: rolul statului; securitate și protecție socială. Organizații interguvernamentale și nonguvernamentale; rolul societății civile*”, conținuturi aflate, posibil, în planificarea calendaristică în perioada martie-iunie 2020, va permite profesorului remedierea/ recuperarea acelor competențe pe care le apreciază că vor sta la baza formării competențelor de educație interculturală.

TABEL 2

Competențe specifice Clasa a V-a - <i>Educație socială - Gândire critică și drepturile copilului</i>	Competențe specifice Clasa a VI-a <i>Educație socială - Educație interculturală</i>	<u>Conținuturi posibil neabordate sau abordate parțial</u>
1.2. Formularea unor opinii, explicații, argumente simple pentru promovarea propriilor drepturi și responsabilități	1.2. Identificarea propriilor repere de identitate culturală, prin raportare la sisteme de referință culturale variate	Respectarea, apărarea și promovarea drepturilor copilului
2.1 Formularea unor probleme care vizează drepturile copilului, ca punct de plecare în rezolvarea lor	2.1. Elaborarea, în echipă, a unui proiect intercultural pentru rezolvarea unor probleme cu caracter intercultural	- Instituții guvernamentale, interguvernamentale și nonguvernamentale cu rol în respectarea, apărarea și promovarea drepturilor copilului
3.2. Participarea la decizii de grup privind implicarea în promovarea și apărarea propriilor drepturi	3.2 Participarea la rezolvarea problemelor comunității, manifestând empatie culturală în relațiile cu persoane aparținând unor culturi diferite	- Instituții guvernamentale: rolul statului; securitate și protecție socială - Organizații interguvernamentale și nonguvernamentale; rolul societății civile

SECȚIUNEA 2

Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anul anterior

La începutul anului școlar 2020 – 2021, se va realiza evaluarea inițială, al cărei rol este diagnostic și prognostic.

În cele ce urmează, se pot regăsi exemple de itemi de evaluare inițială pentru stabilirea intervențiilor de tip remedial/de recuperare, pentru fiecare competență specifică identificată în prima secțiune a prezentului material, dar și pentru eventuale competențe specifice structurate în perioada septembrie 2019 - martie 2020, care stau la baza formării altor competențe specifice din clasa a VI-a, în anul școlar 2020-2021.

Profesorul va alege metoda de evaluare în funcție de competențele specifice care trebuie evaluate și va construi un instrument de evaluare adaptat acestora. După aplicarea probei de evaluare inițială și analiza rezultatelor, fiecare cadru didactic va decide, în funcție de situația specifică identificată, tipul de intervenție, de tip remedial/de recuperare.

Pentru realizarea evaluării inițiale, fiecare cadru didactic poate selecta din exemplele de itemi prezentate mai jos sau poate adăuga alți itemi în funcție de activitățile desfășurate în perioada martie-iunie 2020 și de particularitățile clasei.

Acțiuni necesare la începutul anului școlar 2020-2021:

- se elaborează itemi de evaluare care să verifice competențele specifice ale clasei a V-a, prevăzute în planificarea calendaristică pentru perioada martie-iunie 2020;
- pe baza rezultatelor obținute se pot identifica următoarele niveluri de performanță:
  - nivel de performanță superioară (✓ ✓)
  - nivel de performanță medie (✓)
  - nivel de performanță acceptabilă (+)
  - sub nivelul de performanță acceptabilă (—)

Ceea ce este sub nivelul de performanță acceptabilă indică o competență insuficient formată, care necesită reluare în clasa următoare prin activități remediale.

- rezultatele elevilor pot fi sintetizate, astfel:

Numele și prenumele elevului	CS 1.2					
	Item 1	Item 2	Item 3	Item ...	Item n	Situația răspunsurilor elevilor
B. A.	—	—	—			—
D. C	✓	✓	✓			✓
A. B.	—	—	+			—
C. D	+	+	—			— (?)

Pe baza acestei situații se poate aprecia dacă este vorba despre competențe specifice care sunt insuficient dobândite/formate la nivelul majorității elevilor sau la nivelul unui număr mic de elevi (2-3). Situația influențează și activitățile remediale stabilite (la nivel de clasă sau la nivelul celor 2-3 elevi, prin planuri individuale de învățare).

Exemple de itemi de evaluare a competențelor specifice menționate în Tabelul 2 (pentru clasa a V-a)

Competența specifică 1.2: Formularea unor opinii, explicații, argumente simple pentru promovarea propriilor drepturi și responsabilități

1. În enumerarea de mai jos marchează cu un X măsurile de protecție socială pentru elevi:
- 2.

Burse sociale	
Stabilirea regulamentului clasei	
Facilități pentru transportul în comun	

3. Citește afirmațiile de mai jos și precizează dacă sunt adevărate sau false:
  - a. Toate problemele legate de drepturile copilului pot fi asigurate numai de familie.
  - b. Comisia pentru Protecția Copilului ia măsuri pentru respectarea drepturilor copilului aflat în situație de risc.
  - c. Rolul statului este de a da legi prin care drepturile să fie recunoscute pentru toți copiii, fără niciun fel de discriminare.

3. Completează spațiile libere , astfel încât să-ți exprimi opinia cu privire la rolul organizațiilor neguvernamentale:

În opinia mea, organizațiile neguvernamentale se implică în rezolvarea problemelor .....

4. Enumeră trei măsuri de sprijin financiar acordat de stat copiilor aflați în situație de risc

.....
 .....
 .....

5. Realizează corespondența între cele două coloane:

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție	Instituții guvernamentale
Organizația Națiunilor Unite	Instituții interguvernamentale
Direcția Generală de Asistență Socială și protecția Copilului	
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii	

6. Formulează un argument pro sau contra următoarei afirmații „Numai adulții pot lua legătura cu organizațiile neguvernamentale.”

7. Formulează un argument în susținerea următoarei afirmații: „Acordarea de către stat a alocației pentru copii asigură respectarea unui drept al copilului.”

8. Formulează un argument care să susțină ideea potrivit căreia, acționând împreună, organizațiile guvernamentale și cele neguvernamentale, pot contribui la diminuarea numărului și gravității situațiilor de risc în care se află unii copii.

Competența specifică 2.1: Formularea unor probleme care vizează drepturile copilului, ca punct de plecare în rezolvarea lor

1. Precizează dreptul încălcat și consecința, pentru copil, a neimplicării instituțiilor statului în următoarea situație:

Copiii care provin din familii sărace nu au posibilitatea de a accesa cursurile online.

2. Ce drepturi se încalcă copiilor din imaginile de mai jos? Precizează instituțiile care îi pot ajuta pe acești copii în rezolvarea situațiilor de încălcare a drepturilor.

Sursa imaginilor: <https://www.living-democracy.com/ro/textbooks/volume-5/part-3/documents-and-teaching-material-4/>

3. Identifică o problemă cu care se confruntă copiii din școala ta și precizează care instituție a statului ar putea să o rezolve.

4. Conform Raportului privind respectarea drepturilor copilului realizat de Fundația „Salvați Copiii” în anul 2019,

„Pierdem anual, prin abandonarea școlii în timpul învățământului primar și gimnazial, în medie cam 30.000 de copii. Rata de participare la educație în rândul copiilor romi este încă redusă.”

Identifică trei consecințe ale nefrecventării școlii de către acești copii și precizează ce organizații guvernamentale și neguvernamentale ar trebui să se implice în rezolvarea acestei probleme

5. Unii copii nu au certificate de naștere. Căror instituții ale statului trebuie să se adreseze părinții sau tutorii acestora pentru a fi eliberat un certificat de naștere?

6. Presupunând că în școala ta nu există rampe de acces, compune o scrisoare adresată autorităților locale, prin care să aduci două argumente care să atragă atenția asupra nerespectării drepturilor copiilor cu dizabilități motorii din școala ta.

7. În **Convenția cu privire la drepturile copilului**, la articolul 24 se precizează că:

„Statele părți recunosc dreptul copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă și de a beneficia de serviciile medicale și de recuperare. Ele vor depune eforturi pentru a garanta că nici un copil nu este lipsit de dreptul de a avea acces la aceste servicii.”

Presupunând că unui coleg/coleagă din școala ta i se încalcă acest drept,

- Formulează problema precizând consecințele încălcării acestui drept.
- Precizează o organizație guvernamentală și o neguvernamentală care pot contribui la rezolvarea situației de încălcare a drepturilor copilului.
- Elaborează o scrisoare către una dintre organizațiile precizate la punctul **b** prin care să argumentezi necesitatea implicării acesteia în rezolvarea situației colegului/colegei tău/tale.

Competența specifică 3.2: Participarea la decizii de grup privind implicarea în promovarea și apărarea propriilor drepturi

Recomandăm, dacă este posibil, lucrul în pereche sau pe grupe.

1. Unui elev i se încalcă dreptul la timp liber.

- Precizează două consecințe ale încălcării acestui drept.
- Care sunt responsabilitățile elevului aflat în această situație?
- Formulează împreună cu colegul/colega tău/ta o soluție de rezolvare a acestei situații de încălcare a dreptului la timp liber.

2. Unui elev i se încalcă dreptul la educație.

- Identifică două posibile cauze care pot conduce la această situație.
- Enumeră două autorități ale statului care pot contribui la rezolvarea situației de încălcare a acestui drept
- Enumeră trei responsabilități ale uneia dintre autoritățile statului care pot contribui la rezolvarea situației de încălcare a acestui drept.

3. Elaborează un proiect prin care să identifici o situație prin care unui copil i se încalcă un drept.
  - a. Precizează situația în care a fost încălcat dreptul.
  - b. Precizează consecințele încălcării acestui drept pentru copilul respectiv.
  - c. Identifică cine (persoane) sau ce autorități sunt responsabile de încălcarea dreptului.
  - d. Formulează o posibilă soluție de rezolvare a problemei.

SECȚIUNEA 3

Repere pentru construirea noilor achiziții. Exemple de activități de învățare

3.1 Exemple de activități remediale/ de recuperare

ATENȚIE

Activitățile de învățare nu trebuie confundate cu activitățile de evaluare!

Activitățile de învățare sunt modalități de organizare a activității didactice în scopul formării competențelor la elevi.

Evaluarea inițială va revela eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate la nivelul fiecărui elev și la nivelul întregii clase. Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Această secțiune include sugestii de activități de învățare cu caracter remedial sau de recuperare care să conducă la formarea competențelor parțial structurate/nestructurate în anul școlar 2019 – 2020, fără a prejudicia țintele anului școlar 2020 – 2021.

Exemple de activități de învățare realizate în vederea formării/dezvoltării competențelor specifice menționate în Tabelul 2 (pentru clasa a V-a)

Competența specifică 1.2: Formularea unor opinii, explicații, argumente simple pentru promovarea propriilor drepturi și responsabilități

- analizarea unor fișe cu imagini/secvențe video care ilustrează respectarea/încălcarea unor drepturi ale copilului, formularea unor puncte de vedere personale cu privire la situațiile analizate și precizarea instituțiilor guvernamentale care trebuie să asigure promovarea și apărarea drepturilor copilului.

Competența specifică 2.1: Formularea unor probleme care vizează drepturile copilului, ca punct de plecare în rezolvarea lor

- elaborarea unei scrisori adresate unei autorități în care este prezentată o situație concretă în care unui copil i s-a încălcat a unui drept.

Competența specifică 3.2: Participarea la decizii de grup privind implicarea în promovarea și apărarea propriilor drepturi

- exersarea luării în comun a unor decizii pentru rezolvarea unei probleme din școală sau din comunitate, în condițiile respectării drepturilor copilului și asumării unor responsabilități la nivel individual, în pereche sau grup .

3.2 Recomandări/ Exemple de activități pentru elevii în risc

Evaluarea inițială va revela și în cazul elevilor din medii și grupuri dezavantajate eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate. Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Pentru elevii din comunitățile dezavantajate, care s-au aflat în imposibilitatea de a participa la „clasa virtuală” trebuie avut în vedere un sprijin susținut. Se recomandă a se începe de la un nivel minimal de dobândire a competențelor specifice și expunerea graduală la tehnologie (acolo unde este posibil).

O caracteristică a programei școlare pentru *Educație socială* este consacrarea unui rol special proiectului educațional.

Dincolo de sugestiile de recuperare punctuală a elementelor unora dintre competențe, proiectul educațional poate fi instrumentul de lucru care să faciliteze dezvoltarea abilităților de creativitate, gândire critică, abilităților de comunicare și colaborare, de adaptare, responsabilitate, spirit de echipă, de formare a competenței digitale și a competenței de a învăța să înveți.

Prin implicarea elevilor în proiectul educațional se poate dirija învățarea astfel încât, să se recupereze o parte din competențele identificate la începutul anului școlar în curs ca fiind atinse în mod nesatisfăcător.

3.3 Recomandări din perspectiva integrării tehnologiilor în procesul de predare/ învățare

Instrumente digitale pentru predare-învățare/ feedback și comunicare

- <https://digital.educared.ro/-portal> cu lecții, materiale cu caracter metodic, surse de informare și instrumente utile (gratuite) în procesul educațional
- <https://eduonline.roedu.net/> -bibliotecă digitală gratuită
- Google Classroom Moodle, Microsoft Teams, Edmodo, Learningapps etc - platforme educaționale gratuite
- Meet, Skype, Zoom - aplicații pentru comunicare colaborativă
- Whatsapp, Facebook/Messenger, email wrc, aplicații mobile favorite etc.-comunicare cu și între elevi.

Recomandări

Învățarea la distanță nu se produce doar prin transmiterea de teme către elevi, eventual prin intermediul Whatsapp!

- ✓ *Elaborați activități de învățare pe care le puteți monitoriza!*
- ✓ *Implicați elevii în organizarea activităților, solicitându-le chiar ajutorul în chestiuni tehnice, dacă este nevoie!*
- ✓ *În general, volumul mare de teme individuale descurajează elevii. Utilizați teme diferențiate pentru elevii performanți!*
- ✓ *Nu uitați că o temă fără feedback este, de cele mai multe ori, inutilă fiindcă nu produce învățare.*

*Prezentăm, în **Anexa 1**, spre ilustrare, câteva exemple de aplicații online care pot contribui la formarea/ dezvoltarea competențelor specifice la disciplinele socio-umane (vezi **Anexa 1**).*

REPERE METODOLOGICE PENTRU CONSOLIDAREA ACHIZIȚIILOR ANULUI ȘCOLAR 2019-2020

DISCIPLINA EDUCAȚIE SOCIALĂ Educație pentru cetățenie democratică

- CLASA A VII-A -

SECȚIUNEA 1

Repere pentru estimarea nivelului achizițiilor învățării la finalul anului școlar 2019-2020 în vederea realizării planificării calendaristice pentru noul an școlar

1. Analiza planificării calendaristice din 2019-2020, realizată pentru clasa a VI-a și identificarea competențelor specifice insuficient formate/dezvoltate în perioada martie - iunie 2020

Această secțiune cuprinde observații referitoare la relația dintre programa clasei a VI-a și programa clasei a VII-a, însoțite de recomandări referitoare la structurarea competențelor, rezultate în urma analizei programei școlare și a planificării calendaristice. Materialul reprezintă un exemplu de analiză și corelare a competențelor din anul școlar 2019-2020 (de la clasa a VI-a) cu cele din anul școlar 2020-2021 (de la clasa a VII-a).

În acest sens, profesorul va analiza programa școlară specifică anului 2019-2020 pentru disciplina *Educație socială*, pentru clasa a VI-a și planificarea calendaristică pentru anul școlar 2019-2020, identificând competențele specifice nestructurate sau incomplet structurate, respectiv conținuturile asociate neabordate, a căror recuperare este necesară.

Documente de analizat:

- Programa școlară pentru disciplina *EDUCAȚIE SOCIALĂ* Clasele a V-a – a VIII-a, aprobată prin OMEN 3393 / 28.02.2017

<http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2017-progr/28-Educatie%20sociala.pdf>

- Planificarea calendaristică pentru disciplina *Educație socială - Educație interculturală*, clasa a VI-a, din anul școlar 2019-2020.

Este necesar ca demersul de identificare a competențelor specifice care nu au fost dobândite de către elevi în perioada întreruperii cursurilor sau care au fost insuficient formate/dezvoltate, să plece de la planificarea calendaristică a anului școlar 2019/2020. Acest demers poate fi realizat în doi pași, astfel:

a. Identificarea în planificarea calendaristică a anului școlar 2019/2020 a ceea ce nu a fost realizat prin învățare față în față. Analiza planificării calendaristice răspunde întrebării *ce am „parcurs”/ce nu am „parcurs” prin învățare față în față, în raport cu planificarea inițială?*

În mod concret, pentru un profesor, acest lucru înseamnă că planificarea pe care a realizat-o la începutul anului școlar 2019/2020 nu a mai putut fi realizată ca atare.

Această analiză duce la constatări diferite pentru profesori diferiți, planificarea calendaristică fiind un instrument personalizat al fiecărui cadru didactic. Din această perspectivă, deoarece nu există o planificare unică la nivel național, *nu există un exemplu standard (unul și același) la nivel național de recuperare a ceea ce nu a fost parcurs.*

b. Identificarea a ceea ce a fost realizat în alte condiții, din momentul întreruperii cursurilor.

Această analiză răspunde întrebării *ce am reușit să „parcurs”, în perioada pandemiei, în alte condiții (din momentul închiderii școlilor)?*

În multe/ cele mai multe situații, activitățile cu elevii au continuat și după închiderea școlilor. În consecință, săptămânile din planificarea inițială, care corespund întreruperii cursurilor, ar putea să nu reprezinte/să nu reprezinte în toate situațiile „pete albe” din perspectiva celor incluse în planificare pentru această perioadă. Începutul noului an școlar presupune valorificarea rezultatelor activităților la distanță/online, respectiv sesizarea elementelor insuficient structurate în perioada cursurilor online.

Potrivit aspectelor menționate, analiza realizată de către fiecare cadru didactic presupune raportarea la toate achizițiile dobândite de elevi și înainte și după declanșarea pandemiei, cu alte cuvinte, la rezultatele învățării elevilor (obținute în condițiile date).

În urma acestei analize, fiecare cadru didactic prioritizează ce anume necesită remediere/recuperare; prin raportare la competențele specifice prevăzute în programa școlară pentru clasa a VI-a, profesorul realizează conexiuni între componentele estimate a fi insuficient realizate și programa pentru clasa a VII-a. Este necesar ca în realizarea planificării calendaristice pentru anul școlar 2020 – 2021, fiecare cadru didactic să aibă în vedere întrebări, precum: *ce pot recupera și cum se corelează aspectele de recuperat cu noile achiziții ale anului școlar 2020-2021?; ce pot remedia și cum se raportează la noile achiziții ale anului școlar 2020-2021?*

Exemplul oferit mai jos, în TABELUL 3, pune în evidență conexiuni între posibile competențe nestructurate la elevi, identificate în planificarea calendaristică din clasa a VI-a, și cele ce urmează a fi formate potrivit programei anului școlar următor (respectiv, la clasa a VII-a).

Educația pentru cetățenie democratică presupune și formarea competențelor interculturale. În societățile diverse din punct de vedere cultural, procesele și instituțiile democratice au nevoie de dialog intercultural. Formarea competențelor pentru dialog intercultural va permite elevilor să își dezvolte competențele pentru cetățenie democratică, să înțeleagă valoarea comunicării interculturale, a dialogului intercultural ca modalități de participare a tuturor cetățenilor, în egală măsură, la dezbaterile publice și la luarea deciziilor.

Din această perspectivă, evaluarea nivelului în care au fost asimilate competențele formate în clasa a VI-a prin parcurgerea conținuturilor „*Comunicarea interculturală*”, conținuturi aflate posibil, în planificarea calendaristică în perioada martie-iunie 2020, va permite profesorului remedierea/recuperarea acelor competențe pe care le apreciază că vor sta la baza formării competențelor de educație pentru cetățenie democratică.

TABEL 3

Competențe specifice Clasa a VI-a <i>Educație socială - Educație interculturală</i>	Competențe specifice Clasa a VII-a <i>Educație socială - Educație pentru cetățenie democratică</i>	<u>Conținuturi posibil neabordate sau abordate parțial</u>
1.1. Utilizarea corectă a termenilor specifici educației interculturale cu referire la fapte/evenimente/procese din societatea contemporană	1.1. Utilizarea corectă a termenilor specifici educației pentru cetățenie democratică	Persoana și societatea interculturală Persoana în societatea interculturală
2.3. Rezolvarea în perechi/echipă a unor sarcini de lucru referitoare la viața într-o societate interculturală	2.3. Rezolvarea, în perechi/echipă, a unor sarcini de lucru referitoare la viața într-o societate democratică	Comunicarea interculturală - specificul comunicării interculturale - bariere ale comunicării interculturale (stereotipuri și prejudecăți)
3.2 Participarea la rezolvarea problemelor comunității, manifestând empatie culturală în relațiile cu persoane aparținând unor culturi diferite	3.2. Aplicarea unor valori, norme și principii democratice în situații concrete care presupun decizie și acțiune	- reguli și principii pentru facilitarea comunicării interculturale

SECȚIUNEA 2

Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anul anterior

La începutul anului școlar 2020 – 2021, se va realiza evaluarea inițială, al cărei rol este diagnostic și prognostic.

În cele ce urmează, se pot regăsi exemple de itemi de evaluare inițială pentru stabilirea intervențiilor de tip remedial/de recuperare, pentru fiecare competență specifică identificată în prima secțiune a prezentului material, dar și pentru eventuale competențe specifice structurate în perioada septembrie 2019 - martie 2020, care stau la baza formării altor competențe specifice din clasa a VII-a, în anul școlar 2020-2021.

Profesorul va alege metoda de evaluare în funcție de competențele specifice care trebuie evaluate și va construi un instrument de evaluare adaptat acestora. După aplicarea probei de evaluare inițială și analiza rezultatelor, fiecare cadru didactic va decide, în funcție de situația specifică identificată, tipul de intervenție, de tip remedial/de recuperare.

Pentru realizarea evaluării inițiale, fiecare cadru didactic poate selecta din exemplele de itemi prezentate mai jos sau poate adăuga alți itemi în funcție de activitățile desfășurate în perioada martie-iunie 2020 și de particularitățile clasei.

Acțiuni necesare la începutul anului școlar 2020-2021:

- se elaborează itemi de evaluare care să verifice competențele specifice ale clasei a VI-a, prevăzute în planificarea calendaristică pentru perioada martie-iunie 2020;
- pe baza rezultatelor obținute se pot identifica următoarele niveluri de performanță:

- nivel de performanță superioară (✓ ✓)
- nivel de performanță medie (✓)
- nivel de performanță acceptabilă (+)
- sub nivelul de performanță acceptabilă (—)

Ceea ce este sub nivelul de performanță acceptabilă indică o competență insuficient formată, care necesită reluare în clasa următoare prin activități remediale.

- rezultatele elevilor pot fi sintetizate, astfel:

Numele și prenumele elevului	CS 1.1					
	Item 1	Item 2	Item 3	Item ...	Item n	Situația răspunsurilor elevilor
B. A.	—	—	—			—
D. C	✓	✓	✓			✓
A. B.	—	—	+			—
C. D	+	+	—			— (?)

Pe baza acestei situații se poate aprecia dacă este vorba despre competențe specifice care sunt insuficient dobândite/formate la nivelul majorității elevilor sau la nivelul unui număr mic de elevi (2-3). Situația influențează și activitățile remediale stabilite (la nivel de clasă sau la nivelul celor 2-3 elevi, prin planuri individuale de învățare).

Exemple de itemi de evaluare a competențelor specifice menționate în Tabelul 3 (pentru clasa a VI-a)

Competența specifică 1.1: Utilizarea corectă a termenilor specifice educației interculturale cu referire la fapte/evenimente/ procese din societatea contemporană

1. Citește cu atenție enunțurile de mai jos și răspunde cu DA în măsura în care ești de acord cu enunțul, consideri că exprimă un adevăr, și cu NU, în caz contrar:
  - a. Comunicarea între persoane care aparțin unor culturi diferite se numește comunicare culturală.
  - b. În lumea în care trăim comunicarea interculturală este necesară.
  - c. Solidaritatea și reciprocitatea nu sunt comportamente obligatorii ale comunicării interculturale.
  - d. Comunicarea interculturală presupune acceptarea și respectul diferențelor culturale.
  - e. Comunicarea interculturală generează totdeauna conflicte.
2. Enumeră două bariere care pot apărea în comunicarea interculturală. Explică în ce constă fiecare dintre ele.
3. Identifică un efect al lipsei competenței de comunicare interculturală.

4. Completează spațiile libere cu termenii: *respectul, acceptarea, valorizarea*
Comunicarea interculturală presupune .....și ..... diferențelor culturale,..... și promovarea specificului cultural.
5. Enumeră două bariere care pot apărea în comunicarea interculturală. Explică cum pot fi depășite în vederea realizării unei comunicări interculturale eficiente.
6. Care discipline de studiu consideri că te ajută să-ți formezi competența de comunicare interculturală? Formulează două exemple.
7. Scrie o scrisoare, de maxim 10 rânduri, unui prieten care aparține unei alte culturi, în care să argumentezi următoarea afirmație: *Comunicarea interculturală asigură recunoașterea patrimoniului comun al umanității.*
8. Formulează un exemplu de situație în care între două persoane a apărut o barieră în comunicare cauzată de o diferență în felul în care, cele două persoane se raportează la lucruri întâmplare sub ochii lor.

Competența specifică 2.3: Rezolvarea în perechi/echipă a unor sarcini de lucru referitoare la viața într-o societate interculturală

1. Completează termenii care lipsesc (*solidaritate, națiuni, respect*) din documentul UNESCO, elaborat în anul 2006, cu privire la baza educației interculturale:
„Educația interculturală oferă tuturor elevilor cunoștințele, atitudinile și competențele culturale care le vor permite să dovedească....., înțelegere și .....față de indivizi, grupuri etnice, sociale, culturale și religioase sau alte .....”
2. Alege acele atitudini/comportamente pe care le apreciezi că trebuie manifestate în raport cu oamenii aparținând altor culturi:
  - a. recunoaștere
  - b. toleranță
  - c. evitare
  - d. acceptare
  - e. intoleranță
  - f. xenofobie
3. Ați fost anunțați că veți avea un nou/nouă coleg/colegă de etnie și religie diferite față de restul elevilor din clasă. Presupunând că acest nou/nouă coleg/colegă s-a așezat cu tine în bancă, cum te vei comporta față de el/ea?
  - vei evita să comunici deoarece este diferit/diferită
  - îl/o vei trata la fel ca și pe ceilalți colegi deoarece consideri că toți oamenii sunt egali în drepturi
  - vei fi curios să afli lucruri noi de la el/ea
  - îi vei cere să se mute cu altcineva în bancă
  - vei dori să afli ce anume aveți în comun.
4. Formulează două argumente pentru a susține următoarea afirmație: *Fiecare comunitate este cu atât mai bogată, cu cât există o diversitate de oameni, obiceiuri, tradiții și puncte de vedere.*

5. Formulează o situație în care, folosind exemple de discriminări, stereotipuri sau prejudecăți, să arăți cum pot conduce acestea la apariția unor stări conflictuale într-o societate multiculturală.

6. Completează următoarele propoziții pe baza experienței personale. Față de noul/noua coleg/colegă de clasă care este diferit/diferită de mine având altă etnie și religie:

M-am comportat tolerant atunci când.....

M-am comportat intolerant atunci când.....

Am fost empatic atunci când.....

Am avut o atitudine de încurajare atunci când.....

7. Argumentează într-un text de 15 rânduri importanța comunicării interculturale într-o societate interculturală.

8. Formulează o situație în care, folosind exemple de discriminări, să arăți cum pot conduce acestea la apariția unor stări conflictuale într-o societate multiculturală.

9. Propune trei reguli care ar putea fi incluse într-un regulament al clasei, astfel încât, respectarea lor să conducă la aprecierea că în clasa voastră există o comunicare interculturală eficientă.

Competența specifică 3.2: Participarea la rezolvarea problemelor comunității, manifestând empatie culturală în relațiile cu persoane aparținând unor culturi diferite

1. Formulează trei întrebări pe care, în situația în care sunteți anunțați că veți avea un nou coleg/colegă care aparține unei alte culturi, ai dori să le adresezi acestuia/acesteia?

2. În situația în care o persoană susține că aparține unei culturi superioare celei din care faci tu parte, ce strategie ai adopta pentru a depăși bariera de comunicare interculturală?

- prezintă argumente cu privire la diversitatea și egalitatea culturilor;
- îmi manifest indiferența;
- îi prezintă elemente din patrimoniul cultural al propriei culturi;
- îi spun că ar fi mai bine să se informeze cu privire la cultura mea.

3. Cum crezi că se simte o persoană care aparține altei culturi și este invitată de un grup, să participe la o sărbătoare specifică culturii acestuia?

4. Formulează două argumente pentru a susține următoarea afirmație ce i se atribuie lui Martin Luther King: „oamenii se urăsc pentru că se tem, se tem pentru că nu se cunosc și nu se cunosc pentru că nu comunică”.

5. A comunica eficient presupune și a asculta. Pentru a depăși eventualele bariere care pot apărea într-o comunicare interculturală trebuie respectate reguli, precum:

- concentrarea asupra informațiilor care se comunică;
- lămurirea înțeleșului anumitor cuvinte.

Relatează o posibilă întâmplare în care nerespectarea acestor reguli a condus la o comunicare interculturală care a produs un conflict. Ce soluție credeți că au găsit interlocutorii pentru a depăși conflictul?

6. Un coleg care face parte dintr-o cultură diferită de a majorității nu a fost invitat la o sărbătoare care a fost organizată de restul clasei. Cum crezi că s-a simțit colegul respectiv? Transmite-i un mesaj de încurajare!

7. Identifică o barieră a comunicării culturale care poate conduce la un fenomen de excludere socială.

8. În articolul 27 al Declarației Universale a Drepturilor Omului se arată că: *Orice persoană are dreptul de a lua parte în mod liber la viața culturală a colectivității, de a se bucura de arte și de a participa la progresul științific și la binefacerile lui.*

Elaborează o soluție pentru rezolvarea situației în care unui coleg care aparține unei culturi diferite de a majorității, nu i s-a permis să publice în revista școlii un desen în care prezenta un obicei tradițional din țara din care provenea el.

9. Argumentează afirmația potrivit căreia în comunicarea interculturală a fi empatic permite oamenilor să trăiască împreună mai bine.

SECȚIUNEA 3

Repere pentru construirea noilor achiziții. Exemple de activități de învățare

3.1 Exemple de activități remediale/ de recuperare

ATENȚIE

Activitățile de învățare nu trebuie confundate cu activitățile de evaluare!

Activitățile de învățare sunt modalități de organizare a activității didactice în scopul formării competențelor la elevi.

Evaluarea inițială va revela eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate la nivelul fiecărui elev și la nivelul întregii clase. Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Această secțiune include sugestii de activități de învățare cu caracter remedial sau de recuperare care să conducă la formarea competențelor parțial structurate/nestructurate în anul școlar 2019 – 2020, fără a prejudicia țintele anului școlar 2020 – 2021.

Exemple de activități de învățare realizate în vederea formării/dezvoltării competențelor specifice menționate în Tabelul 3 (pentru clasa a VI-a):

Propuneri de activități de învățare pentru formarea competenței specifice 1.1

- exerciții de descoperire și de clarificare, în contexte relevante, a unor termeni specifici domeniului, precum: identitate culturală, diversitate culturală, patrimoniu cultural/moștenire culturală, societate interculturală, societate multiculturală, comunicare interculturală.

Propuneri de activități de învățare pentru formarea competenței specifice 2.3

- studii de caz, în grupuri mici, pentru discutarea consecințelor care decurg din abaterea de la valorile și principiile societății interculturale

Propuneri de activități de învățare pentru formarea competenței specifice 3.2

- analiza unor studii de caz, eventual în pereche sau în grup, care valorizează relaționarea pozitivă cu copiii care provin din grupuri etnice, culturale, sociale diferite sau care au nevoi speciale (empatie culturală, solidaritate, respect, acceptare).

3.2 Recomandări/ Exemple de activități pentru elevii în risc

Evaluarea inițială va revela și în cazul elevilor din medii și grupuri dezavantajate eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate. Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Pentru elevii din comunitățile dezavantajate, care s-au aflat în imposibilitatea de a participa la „clasa virtuală” trebuie avut în vedere un sprijin susținut. Se recomandă a se începe de la un nivel minimal de dobândire a competențelor specifice și expunerea graduală la tehnologie (acolo unde este posibil).

O caracteristică a programei școlare pentru *Educație socială* este consacrarea unui rol special proiectului educațional.

Dincolo de sugestiile de recuperare punctuală a elementelor unora dintre competențe, proiectul educațional poate fi instrumentul de lucru care să faciliteze dezvoltarea abilităților de creativitate, gândire critică, abilităților de comunicare și colaborare, de adaptare, responsabilitate, spirit de echipă, de formare a competenței digitale și a competenței de a învăța să înveți.

Prin implicarea elevilor în proiectul educațional se poate dirija învățarea astfel încât, să se recupereze o parte din competențele identificate la începutul anului școlar în curs ca fiind atinse în mod nesatisfăcător.

3.3 Recomandări din perspectiva integrării tehnologiilor în procesul de predare/ învățare

Instrumente digitale pentru predare-învățare/ feedback și comunicare

- <https://digital.educared.ro/-portal> cu lecții, materiale cu caracter metodic, surse de informare și instrumente utile (gratuite) în procesul educațional
- <https://eduonline.roedu.net/> -bibliotecă digitală gratuită
- Google Classroom Moodle, Microsoft Teams, Edmodo, Learningapps etc - platforme educaționale gratuite
- Meet, Skype, Zoom - aplicații pentru comunicare colaborativă
- Whatsapp, Facebook/Messenger, email wrc, aplicații mobile favorite etc.-comunicare cu și între elevi.

Recomandări

Învățarea la distanță nu se produce doar prin transmiterea de teme către elevi, eventual prin intermediul Whatsapp!

- ✓ *Elaborați activități de învățare pe care le puteți monitoriza!*
- ✓ *Implicați elevii în organizarea activităților, solicitându-le chiar ajutorul în chestiuni tehnice, dacă este nevoie!*
- ✓ *În general, volumul mare de teme individuale descurajează elevii. Utilizați teme diferențiate pentru elevii performanți!*
- ✓ *Nu uitați că o temă fără feedback este, de cele mai multe ori, inutilă fiindcă nu produce învățare.*

*Prezentăm, în **Anexa 1**, spre ilustrare, câteva exemple de aplicații online care pot contribui la formarea/ dezvoltarea competențelor specifice la disciplinele socio-umane (vezi **Anexa 1**).*

REPERE METODOLOGICE PENTRU CONSOLIDAREA ACHIZIȚIILOR ANULUI ȘCOLAR 2019-2020

DISCIPLINA EDUCAȚIE SOCIALĂ
Educație economico-financiară
- CLASA A VIII-A -

SECȚIUNEA 1

Repere pentru estimarea nivelului achizițiilor învățării la finalul anului școlar 2019-2020 în vederea realizării planificării calendaristice pentru noul an școlar

1. Analiza planificării calendaristice din 2019-2020, realizată pentru clasa a VII-a și identificarea competențelor specifice insuficient formate/dezvoltate în perioada martie - iunie 2020

Această secțiune cuprinde observații referitoare la relația dintre programa clasei a VII-a și programa clasei a VIII-a, însoțite de recomandări referitoare la structurarea competențelor, rezultate în urma analizei programei școlare și a planificării calendaristice. Materialul reprezintă un exemplu de analiză și corelare a competențelor din anul școlar 2019-2020 (de la clasa a VII-a) cu cele din anul școlar 2020-2021 (de la clasa a VIII-a).

În acest sens, profesorul va analiza programa școlară specifică anului 2019-2020 pentru disciplina *Educație socială*, pentru clasa a VII-a și planificarea calendaristică pentru anul școlar 2019-2020, identificând competențele specifice nestructurate sau incomplet structurate, respectiv conținuturile asociate neabordate, a căror recuperare este necesară.

Documente de analizat:

- Programa școlară pentru disciplina *EDUCAȚIE SOCIALĂ* Clasele a V-a – a VIII-a, aprobată prin OMEN 3393 / 28.02.2017

<http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2017-progr/28-Educatie%20sociala.pdf>

- Planificarea calendaristică pentru disciplina *Educație socială - Educație pentru cetățenie democratică*, clasa a VII-a, din anul școlar 2019-2020.

Este necesar ca demersul de identificare a competențelor specifice care nu au fost dobândite de către elevi în perioada întreruperii cursurilor sau care au fost insuficient formate/dezvoltate, să plece de la planificarea calendaristică a anului școlar 2019/2020. Acest demers poate fi realizat în doi pași, astfel:

a. Identificarea în planificarea calendaristică a anului școlar 2019/2020 a ceea ce nu a fost realizat prin învățare față în față. Analiza planificării calendaristice răspunde întrebării *ce am „parcurs”/ce nu am „parcurs” prin învățare față în față, în raport cu planificarea inițială?*

În mod concret, pentru un profesor, acest lucru înseamnă că planificarea pe care a realizat-o la începutul anului școlar 2019/2020 nu a mai putut fi realizată ca atare.

Această analiză duce la constatări diferite pentru profesori diferiți, planificarea calendaristică fiind un instrument personalizat al fiecărui cadru didactic. Din această perspectivă, deoarece nu există o planificare unică la nivel național, *nu există un exemplu standard (unul și același) la nivel național de recuperare a ceea ce nu a fost parcurs.*

b. Identificarea a ceea ce a fost realizat în alte condiții, din momentul întreruperii cursurilor.

Această analiză răspunde întrebării *ce am reușit să „parcurs”, în perioada pandemiei, în alte condiții (din momentul închiderii școlilor)?*

În multe/ cele mai multe situații, activitățile cu elevii au continuat și după închiderea școlilor. În consecință, săptămânile din planificarea inițială, care corespund întreruperii cursurilor, ar putea să nu reprezinte/să nu reprezinte în toate situațiile „pete albe” din perspectiva celor incluse în planificare pentru această perioadă. Începutul noului an școlar presupune valorificarea rezultatelor activităților la distanță/online, respectiv sesizarea elementelor insuficient structurate în perioada cursurilor online.

Potrivit aspectelor menționate, analiza realizată de către fiecare cadru didactic presupune raportarea la toate achizițiile dobândite de elevi și înainte și după declanșarea pandemiei, cu alte cuvinte, la rezultatele învățării elevilor (obținute în condițiile date).

În urma acestei analize, fiecare cadru didactic prioritizează ce anume necesită remediere/recuperare; prin raportare la competențele specifice prevăzute în programa școlară pentru clasa a VII-a, profesorul realizează conexiuni între componentele estimate a fi insuficient realizate și programa pentru clasa a VIII-a. Este necesar ca în realizarea planificării calendaristice pentru anul școlar 2020 – 2021, fiecare cadru didactic să aibă în vedere întrebări, precum: *ce pot recupera și cum se corelează aspectele de recuperat cu noile achiziții ale anului școlar 2020-2021?; ce pot remedia și cum se raportează la noile achiziții ale anului școlar 2020-2021?*

Exemplul oferit mai jos, în TABELUL 4, pune în evidență conexiuni între posibile competențe nestructurate la elevi, identificate în planificarea calendaristică din clasa a VII-a, și cele ce urmează a fi formate potrivit programei anului școlar următor (respectiv, la clasa a VIII-a).

Educația economico-financiară formează și competențe cu privire la raportarea critică a elevilor asupra informațiilor prezentate de mass-media și mediul digital referitoare la un anumit produs sau anumite fapte, evenimente economico-financiare. Cunoșterea și înțelegerea efectelor, pe care conținuturile, imaginile, reclamele din mass-media și mediul virtual, despre anumite produse sau fenomene economico-financiare, le pot avea în luarea unor decizii, vor contribui la formarea componentei economice a cetățeniei democratice.

Din această perspectivă, evaluarea nivelului în care au fost asimilate competențele formate în clasa a VII-a prin parcurgerea conținuturilor „*Rolul îndeplinit de mass-media în societate și în formarea opiniei publice*”, conținuturi aflate posibil, în planificarea calendaristică în perioada martie-iunie 2020, va permite profesorului remedierea/ recuperarea acelor competențe pe care le apreciază că vor sta la baza formării competențelor de educație economico-financiară.

TABEL 4

Competențe specifice Clasa a VII-a <i>Educație socială - Educație pentru cetățenie democratică</i>	Competențe specifice Clasa a VIII-a <i>Educație socială - Educație economico-financiară</i>	<u>Conținuturi posibil neabordate sau abordate parțial</u>
1.1. Utilizarea corectă a termenilor specifici educației pentru cetățenie democratică	1.1. Utilizarea corectă a termenilor specifici educației economico-financiare cu referire la fapte/ evenimente economico-financiare	Cetățenia activă. Participarea cetățenilor la luarea deciziilor publice și la controlul aplicării acestora Rolul îndeplinit de mass-media în societate și în formarea opiniei publice
3.2. Aplicarea unor valori, norme și principii democratice în situații concrete care presupun decizie și acțiune	3.2. Alegerea responsabilă a unor produse de economisire/ de creditare, a unor mijloace de plată prin compararea avantajelor și riscurilor acestora	

SECȚIUNEA 2

Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anul anterior

La începutul anului școlar 2020 – 2021, se va realiza evaluarea inițială, al cărei rol este diagnostic și prognostic.

În cele ce urmează, se pot regăsi exemple de itemi de evaluare inițială pentru stabilirea intervențiilor de tip remedial/de recuperare, pentru fiecare competență specifică identificată în prima secțiune a prezentului material, dar și pentru eventuale competențe specifice structurate în perioada septembrie 2019 - martie 2020, care stau la baza formării altor competențe specifice din clasa a VIII-a, în anul școlar 2020-2021.

Profesorul va alege metoda de evaluare în funcție de competențele specifice care trebuie evaluate și va construi un instrument de evaluare adaptat acestora. După aplicarea probei de evaluare inițială și analiza rezultatelor, fiecare cadru didactic va decide, în funcție de situația specifică identificată, tipul de intervenție, de tip remedial/de recuperare.

Pentru realizarea evaluării inițiale, fiecare cadru didactic poate selecta din exemplele de itemi prezentate mai jos sau poate adăuga alți itemi în funcție de activitățile desfășurate în perioada martie-iunie 2020 și de particularitățile clasei.

Acțiuni necesare la începutul anului școlar 2020-2021:

- se elaborează itemi de evaluare care să verifice competențele specifice ale clasei a VII-a, prevăzute în planificarea calendaristică pentru perioada martie-iunie 2020;
- pe baza rezultatelor obținute se pot identifica următoarele niveluri de performanță:
  - nivel de performanță superioară (✓✓)
  - nivel de performanță medie (✓)
  - nivel de performanță acceptabilă (+)
  - sub nivelul de performanță acceptabilă (—)

Ceea ce este sub nivelul de performanță acceptabilă indică o competență insuficient formată, care necesită reluare în clasa următoare prin activități remediale.

➤ rezultatele elevilor pot fi sintetizate, astfel:

Numele și prenumele elevului	CS 1.1					
	Item 1	Item 2	Item 3	Item ...	Item n	Situația răspunsurilor elevilor
B. A.	—	—	—			—
D. C	✓	✓	✓			✓
A. B.	—	—	+			—
C. D	+	+	—			— (?)

Pe baza acestei situații se poate aprecia dacă este vorba despre competențe specifice care sunt insuficient dobândite/formate la nivelul majorității elevilor sau la nivelul unui număr mic de elevi (2-3). Situația influențează și activitățile remediale stabilite (la nivel de clasă sau la nivelul celor 2-3 elevi, prin planuri individuale de învățare).

Exemple de itemi de evaluare a competențelor specifice menționate în Tabelul 4 (pentru clasa a VII-a)

Competența specifică 1.1:

Utilizarea corectă a termenilor specifici educației pentru cetățenie democratică

1. Rolul publicității în societate este de a ne informa și de a impune un anumit produs pe piață. Explică modul în care un produs cărui i se face publicitate poate influența stilul de viață al adolescenților.

Sursa imaginii: <https://mindcraftstories.ro/cultura/reclame-romanesti-vechi-despre-oameni-pe-luna/>

2. Formulează un argument care susține următoarea afirmație: *Opinia publică se modifică în funcție de informațiile care circulă în mass-media.*
3. Prezintă, referindu-te la funcția de informare a presei, efectul pe care îl are la nivelul gândirii și comportamentului publicului.
4. Completează spațiile libere cu termenii: *comunitar, electorală, produs:*

Publicitatea poate interveni în reclama unui ....., în campaniile ....., în susținerea unor idei sau atitudini de interes.....

5. Formulează un argument care susține următoarea afirmație: *Opinia publică este rezultatul interacțiunii dintre indivizi și mediul lor.*

6. Formulează câte două argumente, pro și contra, referitoare la următoarea afirmație:

Campania electorală realizată prin intermediul internetului și rețelelor de socializare își atinge mai repede scopul.

7. Care este condiția ca o opinie, dacă are spijinul mass-media, să devină opinie publică?

8. Uneori, mass-media depășește simpla încercare de a convinge, apelând la manipulare. Formulează trei reguli pe care trebuie să le respecte jurnalistul pentru a da dovadă de responsabilitate.

Competența specifică 3.2: Aplicarea unor valori, norme și principii democratice în situații concrete care presupun decizie și acțiune

1. *Mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.* (Constituția României, articolul 31). Formulează două efecte ale încălcării acestei prevederi a Constituției României.

2. Elaborează o știre, cu privire la activitatea din școala ta, care să susțină ideile din textul de mai jos:

Mass-media folosește mai degrabă emoțiile noastre, decât rațiunea. Aspectul emoțional este foarte important în mass-media. În primul rând, mass-media este centrată în jurul relațiilor dintre oameni, iar contactele umane sunt, în primul rând, despre emoții și nu doar despre fapte simple.

3. Se spune că presa este câinele de pază al democrației. Există situații în care devine „un câine agresiv” Ce metode folosește presa în aceste situații?

4. Presupunând că în școala ta, în campania de alegeri pentru Consiliul elevilor, un coleg a prezentat în revista școlii o știre falsă despre unul dintre candidații la funcția de președinte al Consiliului elevilor,

a. formulează două efecte ale știrilor false;

b. propune o măsură pentru instaurarea adevărului în legătură cu colegul candidat.

5. Formulează două responsabilități care revin consumatorului și utilizatorului de presă și două responsabilități care revin ziaristului, cu privire la drepturile precizate în textul de mai jos

Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat.

6. Propune o modalitate prin care poți influența opinia colegilor tăi, în sensul adoptării ideii de a elabora o revistă a școlii.

7. Dezinformarea în mass-media a fost un subiect major de discuție în campaniile electorale, atât în țările cu democrații dezvoltate, cât și în cele în perioadă de tranziție. Știrile false au influențat alegeri și au transformat democrația.

Formulează două argumente care să susțină pericolul dezinformării pentru formarea opiniei publice, cu precădere în campaniile electorale.

8. Analizează știrea de mai jos și răspunde la întrebarea:

Înainte de a fi transmise publicului, informațiile trebuie controlate de către o autoritate a statului?

Argumentează răspunsul.

Mii de persoane au protestat vineri seara la Budapesta față de îngrădirea libertății presei din Ungaria, după ce jurnaliștii de la Index.hu au demisionat în masă, acuzând presiuni editoriale. <https://www.digi24.ro/stiri>, 25 iulie 2020.

9. Formulează două argumente pentru a susține ideea că opinia publică on-line este o modalitate de dezvoltare a democrației participative. Exemplifică cu o situație care se întâmplă în școala ta sau care s-ar putea întâmpla în viitor.

SECȚIUNEA 3

Repere pentru construirea noilor achiziții. Exemple de activități de învățare

3.1 Exemple de activități remediale/ de recuperare

ATENȚIE

Activitățile de învățare nu trebuie confundate cu activitățile de evaluare!

Activitățile de învățare sunt modalități de organizare a activității didactice în scopul formării competențelor la elevi.

Evaluarea inițială va revela eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate la nivelul fiecărui elev și la nivelul întregii clase. Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Această secțiune include sugestii de activități de învățare cu caracter remedial sau de recuperare care să conducă la formarea competențelor parțial structurate/nestructurate în anul școlar 2019 – 2020, fără a prejudicia țintele anului școlar 2020 – 2021.

Exemple de activități de învățare realizate în vederea formării/dezvoltării competențelor specifice menționate în Tabelul 4 (pentru clasa a VII-a):

Propuneri de activități de învățare pentru formarea competenței specifice 1.1

- exerciții de clarificare, în contexte relevante, a înțelesului unor termeni specifici domeniului (drepturile omului, forme de guvernare, regim politic, constituție/constituționalism, cetățenie/cetățean, autoritate/autorități, principii democratice, pluralism, drept/responsabilitate, stat de drept, societate civilă, opinie publică, dezinformare, manipulare).

Propuneri de activități de învățare pentru formarea competenței specifice 3.2

- analizarea, din diferite perspective, a unei situații concrete de viață comunitară (educațională/locală) cu referire la rolul presei în societate și în formarea opiniei publice, pentru exersarea luării unor decizii în cunoștință de cauză.

3.2 Recomandări/ Exemple de activități pentru elevii în risc

Evaluarea inițială va revela și în cazul elevilor din medii și grupuri dezavantajate eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate. Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Pentru elevii din comunitățile dezavantajate, care s-au aflat în imposibilitatea de a participa la „clasa virtuală” trebuie avut în vedere un sprijin susținut. Se recomandă a se începe de la un nivel minimal de dobândire a competențelor specifice și expunerea graduală la tehnologie (acolo unde este posibil).

O caracteristică a programei școlare pentru *Educație socială* este consacrarea unui rol special proiectului educațional.

Dincolo de sugestiile de recuperare punctuală a elementelor unora dintre competențe, proiectul educațional poate fi instrumentul de lucru care să faciliteze dezvoltarea abilităților de creativitate, gândire critică, abilităților de comunicare și colaborare, de adaptare, responsabilitate, spirit de echipă, de formare a competenței digitale și a competenței de a învăța să înveți.

Prin implicarea elevilor în proiectul educațional se poate dirija învățarea astfel încât, să se recupereze o parte din competențele identificate la începutul anului școlar în curs ca fiind atinse în mod nesatisfăcător.

3.3 Recomandări din perspectiva integrării tehnologiilor în procesul de predare/ învățare

Instrumente digitale pentru predare-învățare/ feedback și comunicare

- <https://digital.educared.ro/-portal> cu lecții, materiale cu caracter metodic, surse de informare și instrumente utile (gratuite) în procesul educațional
- <https://eduonline.roedu.net/> -bibliotecă digitală gratuită
- [Google Classroom](#), [Moodle](#), [Microsoft Teams](#), [Edmodo](#), [Learningapps](#) etc - platforme educaționale gratuite
- [Meet](#), [Skype](#), [Zoom](#) - aplicații pentru comunicare colaborativă
- [Whatsapp](#), [Facebook/Messenger](#), email wrc, [aplicații mobile favorite](#) etc.-comunicare cu și între elevi.

Recomandări

Învățarea la distanță nu se produce doar prin transmiterea de teme către elevi, eventual prin intermediul Whatsapp!

- ✓ *Elaborați activități de învățare pe care le puteți monitoriza!*
- ✓ *Implicați elevii în organizarea activităților, solicitându-le chiar ajutorul în chestiuni tehnice, dacă este nevoie!*

- ✓ În general, volumul mare de teme individuale descurajează elevii. Utilizați teme diferențiate pentru elevii performanți!
- ✓ Nu uitați că o temă fără feedback este, de cele mai multe ori, inutilă fiindcă nu produce învățare.

Prezentăm, în **Anexa 1**, spre ilustrare, câteva exemple de aplicații online care pot contribui la formarea/ dezvoltarea competențelor specifice la disciplinele socio-umane (vezi **Anexa 1**).

Anexa 1

Aplicații online care pot contribui la formarea/ dezvoltarea competențelor specifice la disciplinele socio-umane

Platforma eTwinning

<http://www.etwinning.net>

- oferă cadrelor didactice și elevilor instrumente pedagogice care integrează noile tehnologii în procesul de învățare;
- promovează colaborarea și relaționarea între școlile europene prin intermediul tehnologiei informațiilor și comunicațiilor (TIC);
- contribuie la optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare prin valorificarea valențelor formative ale proiectelor.

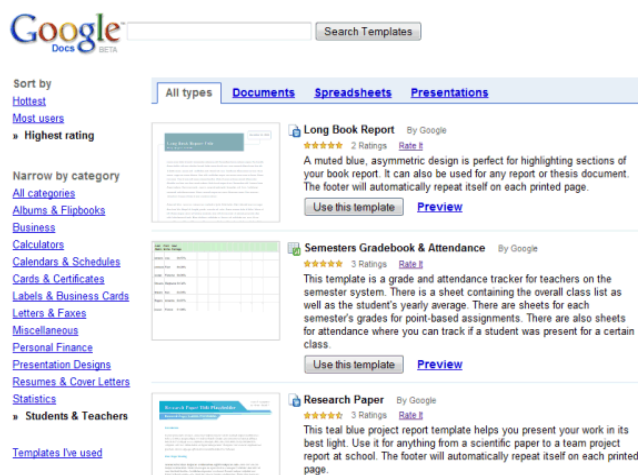

Calitatea activităților depuse de cadre didactice în cadrul proiectelor eTwinning este recunoscută prin **Certificatul Național de Calitate**, care joacă rolul unei aprecieri publice a eforturilor depuse, pentru a promova calitatea și deschiderea în activitățile de colaborare europeană. Începând cu septembrie 2011 se recompensează și efortul depus de elevi în desfășurarea proiectelor printr-un **Certificat Național de Calitate pentru elevi**. În cazul în care cel puțin doi parteneri primesc Certificate Naționale de Calitate pentru același proiect, aceștia vor primi automat și **Certificatul European de Calitate**, care reprezintă o condiție prealabilă pentru a participa la **Premiile europene**. **Varianta europeană a certificatului** se acordă doar o dată pe an (în luna septembrie).

Google Docs

http://www.google.com/google-ds/hpp/hpp_ro_ro.html

- reprezintă un instrument on-line pentru creare în colaborare de documente, foi de calcul, prezentări, chestionare;
- permite formatare, încărcare de imagini, comentarii, tabele, formule.
- colaboratorii pot fi invitați să participe la activitate prin email;
- documentele realizate sunt stocate online și pot fi accesate de oriunde există acces la Internet. Ele pot fi postate pe blog sau publicate ca pagină web.

Wikispaces

<http://www.wikispaces.com/>

- reprezintă o aplicație care permite crearea unui site web al cărui conținut este creat în colaborare de către utilizatori, păstrând versiunile succesive;
- are o interfață simplă, conține forum, inserare de fișiere, linkuri, imagini, statistici și un număr nelimitat de pagini.

Alternative: pbwiki, Wetpaint

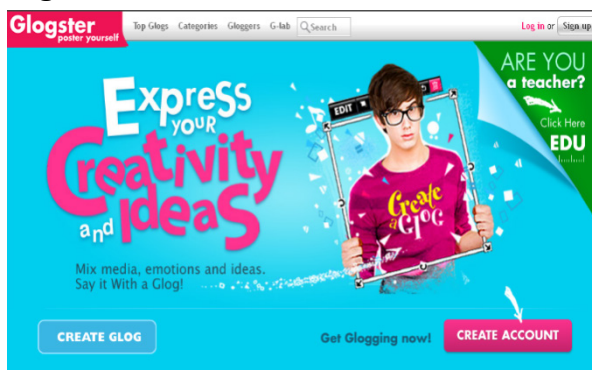
Wallwisher

<http://www.wallwisher.com/>

- permite crearea unui „avizier” virtual pe care pot fi postate scurte mesaje conținând text, imagini și legături;
- poate fi folosit pentru brainstorming, a posta adrese de Internet utile, cuvinte noi, termeni sau comentarii pe o temă dată;
- colaboratorii pot fi invitați prin e-mail.

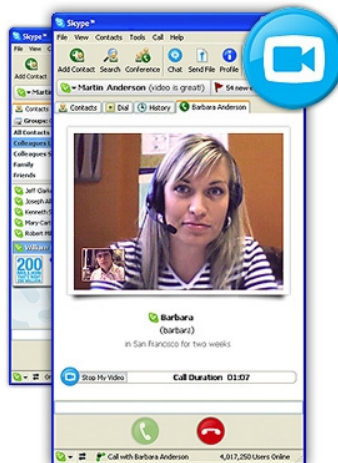
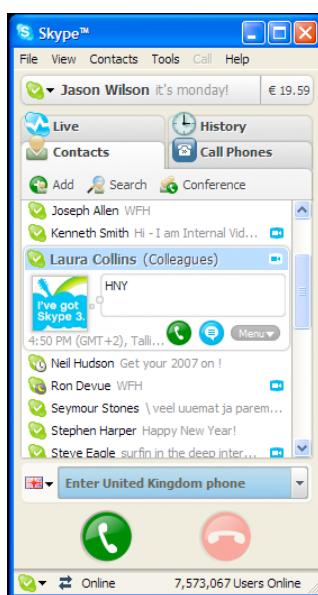
Glogster

<http://www.glogster.com/>

- reprezintă o aplicație simplă pentru crearea de postere interactive;
- combină imagini, video, muzică, fotografii, linkuri și audio pentru a crea pagini multimedii;

Skype

<http://www.skype.com/intl/en/home>

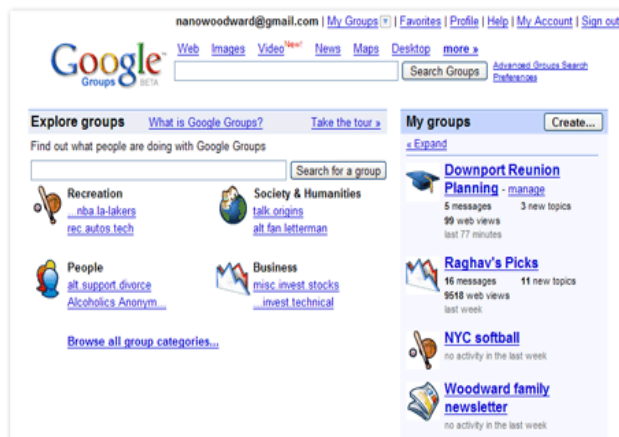
- este un instrument gratuit de colaborare și comunicare, care permite utilizatorilor să efectueze convorbiri telefonice prin Internet;
- oferă o serie de facilități: mesaje text, convorbiri, videoconferințe, transmitere de fișiere și vizualizarea desktopului partenerului.

Google Groups <http://groups.google.com/googlegroups/overview.html>

- este un serviciu gratuit oferit de Google pentru a crea grupuri de discuții publice sau private bazate pe interese comune;
- permite crearea de profile ale utilizatorilor, de mesaje și fișe de discuție, postarea de fișiere.
- mesajele pot fi primite automat și prin e-mail.

Alternative: Yahoo Groups

Picasa

<http://picasa.google.com/>

- aplicație gratuită oferită de Google pentru organizare, stocare și editare de fotografii;
- oferă numeroase instrumente editare, precum și posibilitatea de a crea slideshow-uri, colaje, publicare de albume pe Internet, pregătirea fotografiilor pentru utilizare externă (tiparire, email), geo-tagging;
- necesită download și instalare.

Alternative: Flickr

de

- *permite adăugarea unui comentariu sau a unei narațiuni la o imagine sau fotografie;*

- *se încarcă imaginea și apoi se înregistrează
narațiunea folosind un microfon;*

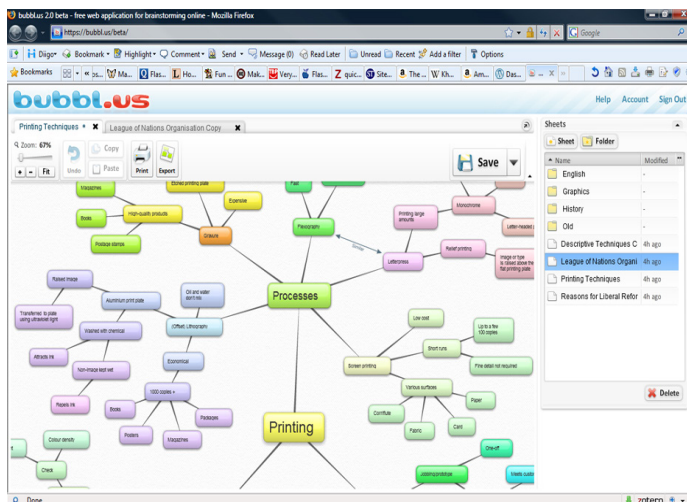
- rezultatul poate fi înglobat în bloguri sau pagini web

Bubble.us

- aplicație simplă pentru crearea de hărți conceptuale colaborative online;
- hărțile pot fi stocate sau exportate ca imagini sau html, pentru a fi publicate pe blog sau în pagină web, pot fi printate sau trimise prin email.

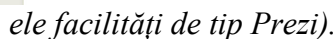
Alternative: Mindmeister

Categoria: Prezentări

Prezi <http://prezi.com/>

- aplicație pentru creare de prezentări non-lineare, cu posibilități ca: zoom, itinerar al prezentării, inserare de legături, imagini, videoclipuri, texte, fișiere pdf, desene. (un pas înainte față de „era PowerPoint”, chiar dacă, versiunile mai noi de PowerPoint au și

Teachertube

<http://www.teachertube.com>

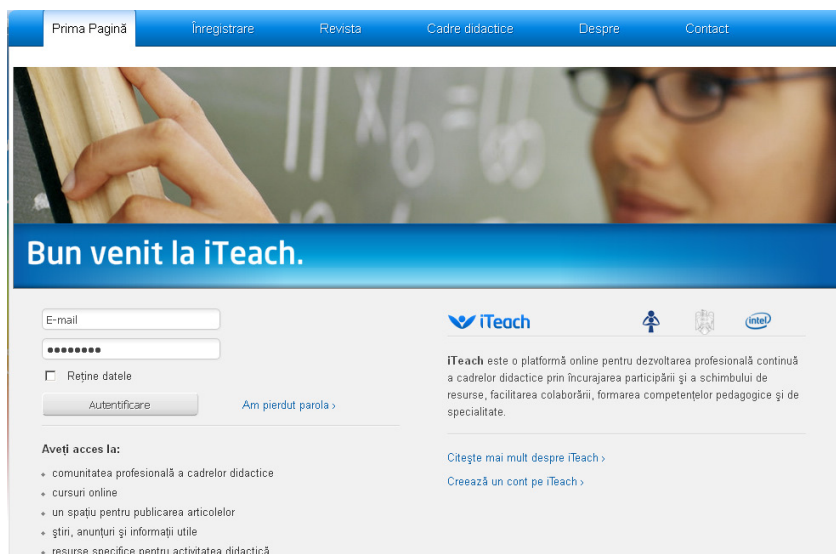
- găzduire de videoclipuri create de profesori în scopuri educaționale. Poate fi și o sursă de materiale utile.

Platforma iTeach

<http://www.iteach.ro>

- integrarea cadrelor didactice într-o rețea națională dedicată dezvoltării socioprofesionale oferind oportunități pentru dezvoltare profesională, prin publicarea de materiale și participarea la grupuri de discuții, precum și prin participarea la cursuri online de formare continuă.

Moodle

<http://www.moodle.ro/>

Moodle este cea mai populară platformă de administrare a învățării la nivel mondial folosită în zeci de mii de școli din lume. Moodle este un LMS (Learning Management System – EN, Sistem de Administrare a Învățării) Open Source - ceea ce înseamnă că nu există și nu vor exista niciodată pe viitor taxe scumpe de licențiere software ca în cazul soluțiilor comerciale (AeL, Blackboard etc).

Este evident că punerea în valoare a potențialului formativ al acestor resurse, suporturi și moduri noi de învățare/instruire devine realitate numai atunci când educabilii și personalul didactic au acces deplin la utilizarea TIC în clasă, la școală și în afara acestora.

Grup de lucru pentru disciplinele socio-umane:

Teșileanu Angela	Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație
Avram Marius	Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație
Fartușnic Ciprian	Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație
Spineanu Dobrota Sorin	Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație
Stoica Eugen	Ministerul Educației și Cercetării
Niculae Elena	Școala Gimnazială Nr. 156, București
Cârja Mihaela	Școala Gimnazială Nr. 156, București
Moise Ortansa	Colegiul Național <i>Cantemir Vodă</i> , București
Bălan Elena	Scoala Superioară Comercială <i>Nicolae Kretzulescu</i> , București
Manatu Tamara	Școala Gimnazială <i>George Călinescu</i> , București
Vakulovschi Carmina	Liceul <i>Andrei Mureșanu</i> , Brașov